

Datum vergadering : 02-07-2026

Aanwezig in de raadszaal

Raadsleden

Leefbaar 3B	: Terry Duivesteijn, Marjolein Gielis, Roy Diepeveen, Bert Deitmers, Johan Philippons, Machiel Crielaard, Peter van den Heuvel, Bart van Hal, Uranus Raufi, Elmer Koene
WIJ Lansingerland	: Mark Bik, Bianca Boonstra, Leon Hoek, Abdelkarim Afalah
CDA	: Jan-Willem van den Beukel, Mariska Neefjes, Ed van der Knaap, Alexander Kuipers, Dave Bergwerff, Job Halkes, Rita Leijendekker
VVD	: Ivo de Graaf, Marloes Draak, Bart van Wanroij
D66	: Brecht Weerheijm, Naomi Coenraad, Ronald van der Stad
PRO Lansingerland	: Manon van Splunter, Sonnie Biharie
CU	: Arjen Hofman
Lansingerland WELL:	: Jean Paul Meuldijk

Wethouders : Simon Fortuyn, Leon Hoek, Michiel Muis, Titia Cnossen

Voorzitter : Rik van der Linden

Griffier : Eveline Hamelink-van Rens

Afwezig

Leefbaar 3B	: Leon Erwich
VVD	: Sue van de Giessen

1. Opening en mededelingen

De voorzitter: Goedenavond, dames en heren. Dames en heren in de raadzaal, het voltallige college achter de desk hier, publiek. Ik zie een aantal oude bekenden die ook even willen kijken hoe we afscheid gaan nemen zo meteen. Maar we hebben ook nog gewoon een hele volle agenda. Die gaan we nu aflopen. Ik meld dat afwezig zijn Sue van de Giessen en Leon Erwich en dat mogelijk wat later komt Manon van Splunter. Verder kijk ik rond. Alle kaartjes worden ingeplugd. Ik geloof dat dat wel bijna compleet is. Nogmaals welkom. Ook de heer Meuldijk, die vanavond als zelfstandige fractie onder de naam Lansingerland WELL in de raad plaatsneemt. En ook alvast speciaal welkom, maar misschien komen er straks nog meer, aan alle mensen die speciaal voor het ceremoniële afscheid van de wethouders zijn gekomen. U moet even geduld hebben, want we hebben nog een aantal andere dingen te doen vanavond. Maar fijn dat u er bent.

2. Beëdiging commissiegriffier

De voorzitter: Dan gaan we over naar punt 2, de beëdiging van een commissiegriffier. We gaan over tot het beëdigingen van iemand die geen onbekende is voor deze zaal. Want hij bracht al een tijdje op de griffie door als trainee. Dat beviel aan beide kanten kennelijk heel goed, want hij vervult de vacature die is ontstaan na het vertrek van mevrouw Kokke. Zo is ook de griffie weer helemaal op sterkte. En dat was ook wel nodig, want deze raad heeft veel aandacht nodig en een complete

griffie. Dat heb ik zelf verzonnen, maar het is wel waar. Ik nodig de heer Van Ieperen uit om naar voren te komen voor het afleggen van de eed of belofte. Dat heeft hij al eens gedaan, maar toen voor het college en nu doet hij het weer ten overstaan van zijn nieuwe werkgever, de gemeenteraad. Dan pak ik even de tekst erbij. Die ben ik natuurlijk kwijt. Dat gebeurt altijd. Uit mijn hoofd ... Moment hoor. Hij is hier. Ik heb het kaartje van de eerste loco niet nodig, ik heb mijn eigen kaartje. En we gaan over tot een serieus moment. De tekst van de belofte. Ik beloof dat ik de Grondwet en alle overige wetten van ons land zal eerbiedigen. Ik verklaar dat ik voor het verkrijgen van mijn dienstbetrekking niemand iets heb gegeven of beloofd, noch zal geven of beloven. Ik verklaar dat ik noch direct, noch indirect, in welke vorm dan ook, valse informatie heb verstrekt in verband met het verkrijgen van mijn dienstbetrekking. Ik beloof dat ik van niemand enige belofte, gunst of geschenk zal aannemen om in mijn dienstbetrekking iets te doen of na te laten. Ik beloof dat ik plichtsgetrouw en nauwgezet de mij opgedragen taken zal vervullen. En zaken die mij uit hoofde van mijn functie vertrouwelijk ter kennis komen of waarvan ik het vertrouwelijk karakter moet inzien, geheim zal houden voor anderen dan die personen aan wie ik ambtshalve tot mededeling verplicht ben. En ik beloof dat ik mij zal gedragen zoals een goed ambtenaar betaamt, dat ik zorgvuldig, onkreukbaar en betrouwbaar zal zijn en dat ik niets zal doen dat het aanzien van mijn ambt zal schaden. Ik loop even naar voren, dan kan iedereen het goed zien.

De heer Van Ieperen: Dat verklaar en beloof ik.

De voorzitter: Dank je wel. Gefeliciteerd. Dat was een mooi moment.

3. Trekken van het lot ter bepaling van het raadslid bij wie een eventuele stemming zal beginnen

De voorzitter: Dan komen we bij agendapunt 3. We hebben het lot getrokken en het is gevallen op de heer Ed van der Knaap. U ondergaat het lijdzaam, maar het is toch weer een moment.

4. Vragenhalfuurtje voor raadsleden

De voorzitter: We gaan over naar agendapunt 4. Er zijn vragen binnengekomen in het kader van het vragenhalfuur van raadsleden. Er zijn vragen binnengekomen van de VVD, het CDA en Leefbaar 3B over RTV Lansingerland. Ik geef het woord aan mevrouw Draak voor het stellen van de vragen. En als er daarna behoefte is aan aanvullende vragen, dan zou ik willen afspreken dat dat gebeurt door een persoon per fractie. U kunt zelf even nadenken of dat het geval is, maar dan kunnen we het iets gefocuster doen dan wellicht anders zou gebeuren. Ik geef het woord aan mevrouw Draak.

Mevrouw Draak: Dank u wel, voorzitter. U heeft het zelf ook al gezegd, voorzitter. Ik dien deze vragen in namens de fracties van CDA, Leefbaar 3B en de VVD. Het gaat over RTV Lansingerland. De actualiteit vandaag is alweer opgeschoven ten opzichte van het moment van stellen van de vragen. We hopen dat het college daarin bij de beantwoording van de vragen enigszins rekening mee wil houden. RTV Lansingerland is natuurlijk onze aangewezen lokale publieke omroep voor Lansingerland, tot en met 31 december 2027. Maar de continuïteit staat onder druk door bestuurlijke onrust, uitval van kanalen en zorgen over de nieuwsvoorziening. Daarbovenop heeft het college per 1 juli de subsidie tijdelijk opgeschort. Dit maakt het actueel en dringend om duidelijkheid te krijgen over de zorgplicht van de gemeente, de criteria voor de vervolgstappen en de rol van de raad. De vragen die onze fracties hebben gaan als eerste over zorgplicht en objectieve criteria. Het college heeft de subsidie voor RTV Lansingerland natuurlijk niet voor niets opgeschort. Het is een stevige stap vanwege zorgen over de continuïteit van de lokale nieuwsvoorziening. De gemeente heeft tegelijkertijd ook een zorgplicht voor de lokale publieke media. Welke objectieve criteria hanteert het college om te beoordelen of deze situatie verbetert? En als die verbetering

uitblijft, wat is dan het plan van het college om ervoor te zorgen dat Lansingerland kan blijven voldoen aan de zorgplicht en dat Lansingerland kan blijven beschikken over een volwaardige lokale omroep? En op welke momenten wordt de gemeenteraad daarbij betrokken? De tweede vragen gaan over het effect van de subsidieopschorting en een gelijk speelveld. Kan het tijdelijk opschorten van de subsidie op korte termijn negatieve gevolgen hebben voor de continuïteit van RTV Lansingerland en daarmee voor de lokale nieuwsvoorziening aan onze inwoners? En hoe borgt het college dat deze maatregel geen onbedoeld effect heeft op het gelijke speelveld richting de vorming van de streekomroep in 2027, waarbij mogelijk ook andere partijen een aanvraag kunnen indienen? Tot zover, voorzitter. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Ik kijk naar de portefeuillehouder voor de beantwoording van de vragen. En dat is mevrouw Cnossen. Gaat uw gang.

Mevrouw Cnossen: Dank u wel. Wethouder wilde ik bijna zeggen. Burgemeester, voorzitter. Het gaat helemaal mis. Het college heeft de afgelopen dagen ook al veel vragen schriftelijk beantwoord. Daar zit ook al heel veel informatie in. Maar dank ook richting mevrouw Draak en de andere fracties om nog wat aanscherping daarbij te zetten. Bij uw eerste vraag over de zorgplicht: jazeker, de gemeente heeft een zorgplicht middels bekostiging voor de lokale mediavoorziening. Dat is eigenlijk de open deur. Er is bij de subsidie altijd een beschikking die wij afgeven. En in die beschikking staat onder andere de voorwaarde dat er minimaal radio- en televisieprogrammering is. Dat berust grotendeels op vrijwillige inzet. En juist die inzet van de vrijwilligers staat nu onder druk. Objectieve criteria om de subsidie weer voort te zetten is zichtbaar aantonen dat radio- en televisievoorziening op korte termijn kan worden gewaarborgd. En de opschorting is echt bedoeld als tijdelijke maatregel die het college maximaal dertien weken kan inzetten. We gebruiken deze periode om duidelijkheid te krijgen over het functioneren van radio, televisie en onlineaanbod en inzicht te krijgen in hoe Stichting RTV Lansingerland toewerkt naar het herstel van een kwalitatieve lokale mediavoorziening. Hierover maken we in het aankomend gesprek binnen twee weken met het bestuur van Stichting RTV Lansingerland verder objectieve afspraken. De gemeenteraad wordt na het zomerreces geïnformeerd over die vorderingen. Want u heeft ook in de beantwoording van de vragen kunnen lezen dat wij echt ook juridisch advies aan het vragen zijn, want dit is ook een nieuwe casus voor de gemeente. Waar staan wij precies? Wij houden u zeker op de hoogte, maar we verwachten u na de zomervakantie weer verder te informeren. Dan vraagt u naar het effect van de subsidieopschorting. Dat komt op veel lezers over als, dan kill je helemaal RTV Lansingerland. Dat is duidelijk niet de bedoeling. Er werd ook vaak door u in de raad gevraagd wat is nu je instrument als gemeente om hier invloed op uit te oefenen? Je handen zitten meestal op je rug. Maar subsidie is wel een instrument dat we kunnen inzetten, omdat, zoals ik net al zei, we een beschikking afgeven met voorwaarden daaraan. Het is een besluit volgens de Algemene wet bestuursrecht waar een zienswijze op kan worden ingediend. Als RTV Lansingerland ons zou willen laten weten dat dit grote financiële problemen geeft, dan gaat het college dat uiteraard heroverwegen. Maar tegelijk is bij een subsidie en een beschikking duidelijk, omdat er gesprekken worden gevoerd, dat er ook een bepaalde reserve is bij RTV Lansingerland. Dat is ook de afweging geweest dat deze schorsing van subsidie zeker niet daarom problemen groter zal maken. Het is een opschorting die de betaling van het derde kwartaal betreft en een kwart van het totale subsidiebedrag van 2026. Als er voldoende verbetering is aangetoond, en dat kan natuurlijk al binnen die dertien weken, dan betaalt het college het derde kwartaal alsnog uit aan Stichting RTV Lansingerland. Een korting op de subsidie is dan helemaal niet aan de orde. De verwachting van het college is dat, daar heb ik net iets over gezegd, het geen negatieve gevolgen heeft voor de continuïteit. Het gesprek met het bestuur van RTV Lansingerland volgt in de komende twee weken. In de brief aan het bestuur van Stichting RTV Lansingerland is aangegeven dat zij in de gelegenheid worden gebracht om op deze tijdelijke opschorting hun zienswijze in te dienen. En naar aanleiding van die zienswijze, dat had ik net al

verteld, kan het college een heroverweging doen. Het gelijke speelveld, daar vraagt u ook naar. Het college voorziet geen onbedoeld effect op het gelijke speelveld richting de vorming van de streekomroep. Het is belangrijk dat er weer rust in deze organisatie komt, voor de functie van de lokale media tot eind 2027, maar ook voor het toewerken naar die goede concessieaanvraag die vanaf half november 2026 ingediend kan worden. Ik las vandaag dat de Tweede Kamer dit wetsvoorstel in elk geval heeft aangenomen. Dan nog de Eerste Kamer. Maar de verwachting is dat in februari 2028 een advies door het college, misschien met de raad, ook gegeven moet worden over die concessie. Stichting RTV Lansingerland en Stichting Zoetermeer FM worden middels de toegekende subsidieaanvraag van het Stimuleringsfonds voor de Journalistiek door coaches van de NLPO en het Stimuleringsfonds zelf voorbereid op de concessieaanvraag. Die hulp komt daar vandaan. Die coaching gaat gewoon door en de tijdelijke maatregel van het college heeft hier geen effect op. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Een uitvoerig, maar heel concreet antwoord. Ik merk even op dat mevrouw Van Splunter is gearriveerd. Welkom. Ik kijk even naar mevrouw Draak of de beantwoording concreet genoeg was.

Mevrouw Draak: Wat mij betreft wel, voorzitter. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan kijk ik nog even rond of er behoefte is aan andere aanvullende vragen. Dat is niet het geval. Dan ronden we dit punt af. Dank u wel, wethouder Cnossen.

5. Spreekrecht voor niet-raadsleden

De voorzitter: Dan gaan we over naar agendapunt 5, het spreekrecht voor niet-raadsleden. Er hebben zich vanavond twee insprekers gemeld. Niet voor de eerste keer. De heer Neeleman over de vaststelling van de anterieure overeenkomst Wilderszijde en de heer Smits over RTV Lansingerland. weet allebei hoe het werkt, maximaal vijf minuten. En ik hecht er ook aan om op te merken dat het fijn is als u zich in uw inspraak niet te veel uit over personen die hier niet zijn of die helemaal niet in staat zijn om zelf te reageren op wat u zegt. Dat zou een mooie richtlijn zijn om het zo zakelijk en concreet mogelijk te maken, denk ik. Ik geef u het woord. Ik denk dat u even de knop moet indrukken. Gaat uw gang.

Inspreker 1: Geachte gemeenteraad. In de commissie van 17 juni meldde ik al dat het verstandiger zou zijn om de actualisatie van de grondexploitaties niet nu vast te stellen, maar dit in verband met de anterieure overeenkomst Wilderszijde na onderzoek over te laten aan het nieuwe college. Daarbij kwamen vanuit de commissie vragen over waarom dan nu en niet al jaren eerder, toen een rechtszaak met de ontwikkelaars speelde. Ook de ontwikkelaar van Wilderszijde. Omdat de anterieure overeenkomst geheim is, zal ik met de openbare stukken uitleggen waarom hier reeds eerder wethouders over zijn gevallen. Geen namen natuurlijk. Uit de grondexploitaties van 2023 staat dat er een ontmoetingscentrum is voorzien op Wilderszijde. Daarna, in januari 2025, komt er een behandeling in de commissie Samenleving waarvoor voor een ontmoetingscentrum op Wilderszijde nog bijna zeven miljoen wordt bijgelegd. Enerzijds verandert er in de grondexploitaties 2025 vervolgens niets in wat er voor die grondexploitatie gepland is. Maar nog vreemder is dat er een ontmoetingscentrum in de anterieure overeenkomst is meegenomen en de ontwikkelaar goed wegkomt met die zeven miljoen extra van de gemeente. In mijn tijd in de gemeenteraad gaf een VVD-wethouder, geen naam, na schriftelijke vragen de bouwclaims op Wilderszijde in de beantwoording mee. Ik was daar blij mee. En dat heb ik ook hier als bijlage toegevoegd. Die oud-VVD-wethouder werd daarna elders tijdelijk burgemeester. En morgen verschijnt er een andere voormalig VVD-burgemeester, een totaal andere overigens. Die ziet dat uit de portefeuille Sociaal Domein zeven miljoen voor de houder van de bouwclaims op Wilderszijde is

gekomen. Tevens zal hij uit alle vertrouwelijke stukken ontdekken, mijn uitspraak, dat het cultuurhuis van deze ontwikkelaar veel duurder zou blijken te zijn, vooral in de exploitatie. Het lijkt er dan op dat hij het beleid van de vroegere wethouder moet voortzetten. Maar dan niet op Sociaal Domein, die portefeuille niet, maar wel de portefeuille Ondernijning. Dat is geen goede zaak. Dank u voor de aandacht.

De voorzitter: Dank u wel. Ik kijk even rond. Is er behoefte aan aanvullende vragen, verhelderende vragen? Dat is niet het geval. Dan dank ik u voor uw minuten. Dan is het woord aan de tweede inspreker. U moet ook heel even op het knopje drukken, denk ik. Er is een knopje. Gaat uw gang.

Inspreker 2: Voorzitter, raadsleden. Vooraf, ik sta hier niet namens het bestuur van Stichting RTV Lansingerland, maar als een van de makers en journalisten betrokken bij de omroep. Bij mijn vorige inspraak is een beeld ontstaan dat ik eerst wil rechtzetten. Ik maakte toen een vergelijking met een overname waarbij de ene partij niet aan tafel zit, maar op tafel ligt. Dat is opgevat als een persoonlijke aanval op de directeur van ZFM Zoetermeer. En dat was niet mijn bedoeling. Het gaat namelijk niet om personen. Jan Pieter Blonk, die vandaag opstapt als voorzitter uit alle omroepbesturen, heeft een glansrijke politieke carrière achter de rug. En de directeur van ZFM Zoetermeer verdient erkenning voor zijn jarenlange inzet voor ZFM Zoetermeer. We hebben bij RTV Lansingerland ook mensen die erkenning verdienen en een is al beloond met de Vrijwilligersprijs 2023. De vraag gaat niet over personen. De vraag is of Lansingerland zijn lokale omroepvoorziening behoudt. En die vraag is urgent. Het college heeft de subsidie aan RTV Lansingerland per 1 juli opgeschort omdat vertrouwen moet worden hersteld en de nieuwsvoorziening weer op het bekende niveau moet komen. En dat begrijp ik. Alleen, pauzeren maakt nog geen programma's. Als RTV Lansingerland daardoor financieel om zou vallen, dan raakt de lokale omroepfunctie juist verder weg. Maar wij willen doorwerken, nieuws maken, radio maken en in september weer televisie maken, zoals Het Raadhuis en Goedenavond Lansingerland. Daarvoor heeft Lansingerland een lokale omroep, lokale journalistiek, lokale gesprekken, lokale politiek en lokale zichtbaarheid. En precies die uitvoering wordt door besluiten van het stichtingsbestuur onmogelijk gemaakt. De persoon met de meeste kennis van radio- en tv-techniek mag het gebouw niet meer in, zelfs niet op verzoek, bijvoorbeeld bij een storing. En daardoor staat de tv-productie direct onder druk. Veel mensen die bij de omroep technisch, journalistiek of organisatorisch de boel draaiend hielden, zijn ontslagen of geschorst. Voor zover wij zien, is daar geen vervanging voor. De digitale infrastructuur is eveneens geraakt. Dossiers zitten in de Microsoft-omgeving waar we niet meer bij kunnen, zoals de bromtoon in Bergschenhoek. E-mail werkt voor meerdere vrijwilligers niet goed. Contact met bronnen, gasten, verenigingen, inwoners en raadsleden wordt daardoor moeilijker. Er zijn bovendien vragen over de vertrouwelijkheid van e-mail en het doorsturen daarvan naar derden buiten RTV Lansingerland. De website is niet meer voor iedereen bereikbaar. Het Raadhuis van juni is minder zichtbaar gemaakt op de website doordat het uit de carrousel met recente tv-programma's is gehaald. Daarmee verdwijnen niet alleen onze uitzendingen en ons journalistieke werk uit beeld, maar eveneens de bijdrage van uw collega-raadsleden Leon Erwich en Manon van Splunter. Dat zijn geen interne ongemakken. Dit raakt de dienstverlening waarvoor deze gemeente subsidie verstrekt. Natuurlijk kunnen ontslagen en schorsingen juridisch worden aangevochten. En voor de korte termijn levert dat geen uitzending, nieuwsbericht of herstelde redactie op. En daarom sta ik hier vanavond. Want mijn voorstel is, zorg voor een tijdelijke ontvlechting. Daarmee bedoel ik geen coup of geen stilstand. Laat het bestuur van Stichting RTV Lansingerland verder werken aan de streekomroep met Zoetermeer. En vrijwilligers die zich daarbij willen aansluiten, moeten dat vrij kunnen doen. Maar borg tegelijk dat de werkvloer die lokale producties voor Lansingerland wil blijven maken, dat daadwerkelijk kan doen, met toegang tot de studio, techniek, systemen, publicatiekanalen en dossiers. En dat hoeft niemand te schaden. Want ZFM Zoetermeer heeft al een radiostudio in Zoetermeer. ZFM maakt geen televisie en heeft de televisiestudio in Berkel en Rodenrijs ook niet

nodig. De streekomroep is bovendien nog in vorming en het college schrijft zelf dat andere partijen straks eveneens een concessie kunnen indienen voor Streek 51. Die toekomst ligt niet vast. Mijn voorstel is richt een tijdelijke beheer- en continuïteitsvoorziening in voor de middelen die in Lansingerland zijn opgebouwd voor lokale media. Niet om inhoudelijk te sturen, maar om te voorkomen dat publiek bekostigde infrastructuur stilvalt of uit Lansingerland verdwijnt. Want dan krijgt de gemeente waarvoor de subsidie bedoeld was: programma's, nieuws en journalistieke inhoud voor Lansingerland. Het bestuur kan verder met zijn traject. ZFM wordt niets afgenomen wat het niet nodig heeft. Vrijwilligers moeten zonder druk kunnen kiezen waar ze hun inzet leveren. Ontslag, schorsing of toegang tot het gebouw mogen daarbij geen drukmiddel zijn. Want dat is belangrijk, niet iedereen slaapt goed onder de druk die nu op mensen wordt gelegd. Het komend jaar kan de gemeente opnieuw beoordelen wie kan leveren. De huidige stichting, de streekomroep in wording, een andere concessiepartij of een organisatievorm vanuit de werkvloer. Voorkom alleen dat we in de tussentijd alles kwijtraken. Wij vragen niet om macht. Wij vragen om ruimte om door te werken. En borg de lokale omroepfunctie van Lansingerland voordat die verdwijnt. En ik heb daar een toelichting bij gemaakt van hoe dat dan zou kunnen, voor de ambtelijke ondersteuning, als handreiking. Maar die weten dat beter dan ik.

De voorzitter: Dank u wel. Ik neem aan dat die ter hand zal worden gesteld aan de leden van de raad. Dat is al gebeurd. Dan kijk ik even rond. Er zijn zeker verhelderingsvragen. En ik ga ook even uit van een vragensteller per fractie. De eerste was de heer Duivesteijn. Gaat uw gang.

De heer Duivesteijn: Dank u wel, voorzitter. Bedankt voor uw inspraak. U zegt een tijdelijke beheer- en continuïteitsvoorziening. Wat bedoelt u daar precies mee? En speelt de gemeente daar überhaupt een rol in?

Inspreker 2: Op dit moment vallen alle middelen onder Stichting RTV Lansingerland en die beheert dat. Die zou het bijvoorbeeld voor een euro kunnen overdoen aan ZFM Zoetermeer voor de inrichting van de streekomroep, om maar wat te noemen. Op dat moment kunnen er geen programma's meer worden gemaakt buiten ZFM of de streekomroep in Lansingerland, voor Lansingerland. En daar zou de gemeente iets aan kunnen doen. Ik heb de wetgeving daar eens op nagekeken, de subsidiebeschikking en onze eigen subsidieverordening. Daarom wordt de mogelijkheid een beetje opengelaten. Of het kan, dat is een tweede, maar het is de handreiking: onderzoek of je dat in een voorziening zou kunnen steken en dat men met het stichtingsbestuur kan afspreken. Want die oudere heren die nu met zijn tweeën over zijn, die maken geen programma's en die maken geen content, die brengen geen nieuws. Die zitten nu op die voorzieningen, terwijl wij als vrijwilligers daarvan worden uitgesloten. En wij willen gewoon graag die programma's maken. In de tussentijd die nu wordt geschapen, die dertien weken, zou je kunnen zeggen we spreken af dat die voorziening onder beheer komt van de gemeente en dat de werkvloer van RTV Lansingerland dan bijvoorbeeld een vereniging opzet die ook het aanspreekpunt is voor de toegang tot die voorziening.

De voorzitter: Dank u wel. Dit was een duidelijk en concreet antwoord. Ik ga eerst even naar de heer Bergwerff, die was al eerder met zijn knop. Gaat uw gang.

De heer Bergwerff: Dank u wel, voorzitter. Dank voor uw inspraak. Ik heb uw plan uitgebreid doorgelezen. U heeft er enigszins antwoord op gegeven, maar toch even ter controle. U zegt eigenlijk dat de gemeente volgens dit u in dit plan in de lead is? Dat is even ter bevestiging. En een tweede vraag, wat ik even mis in dat plan, of misschien begrijp ik dat niet helemaal goed, is het vertrouwen tussen RTV Lansingerland en het bestuur. We zijn allemaal op sociale media daar getuige van geweest dat dat niet helemaal goed zit. Dat mis ik in dat plan. Klopt dat of heb ik eroverheen gelezen?

De voorzitter: Twee concrete vragen.

Inspreker 2: Ten eerste, inderdaad is de gemeente in de lead. Dat heeft de gemeente ook al aangegeven. Ik vind ook de stappen die worden genomen heel zorgvuldig en ik heb daar geen opmerking of kritiek op. Maar dat betekent wel dat de gemeente nu ook in de lead is en iets gaat doen. Hebben ze al aangegeven. Dat zou kunnen zijn praten over zo'n voorziening waardoor die media-infrastructuur, die met publieke middelen is gefinancierd, beschikbaar komt. En de conflicten, ik wil er juist een knip in maken. Al die dingen die je maar leest, mensen die tot elkaar veroordeeld zijn en dan steeds met elkaar botsen, dat moet er een beetje uit. Dat leidt niet tot productie, het leidt niet tot iets moois, het leidt alleen maar tot gedoe, heel veel krantenkoppen, heel veel artikelen en allemaal boze gezichten. Daarvoor zijn we geen vrijwilligers. We zitten er niet om onze hypotheek te betalen. We doen het voor de lol. En mijn voorstel maakt daar een knip in.

De voorzitter: Dank u wel. Ik kijk naar mevrouw Draak. Gaat uw gang.

Mevrouw Draak: Dank u wel, voorzitter. Mijnheer, u bent er voor de tweede keer. Uw pleidooi is nu wel echt anders dan de vorige keer. Het is ook helder wat u daarmee wilt bereiken. Maar mijn vraag is toch, waarom bent u er voor de tweede keer en wat hoopt u dat deze inspraak teweegbrengt?

Inspreker 2: Ik had dit al begin deze week bedacht. Opeens had ik een idee, want ik ben bestuurskundige van huis uit. Toen ben ik naar die subsidiedingen gaan kijken, die subsidieverordeningen en de regelgeving, wat is er nu mogelijk? Wat zou een gemeente kunnen doen? En toen kwam er vanzelf een plan uit. Dat heb ik een paar mensen laten lezen, nog een paar mensen en toen werd dat echt een stukje. Maar daarna kwam het nieuws van het opschorten van de subsidie. Toen dacht ik, er is nu geen tijd voor ambtelijk overleg. Normaal stuur je zo'n plan naar een ambtenaar en kom je een keer aan tafel zitten en praat je het een keer door en komt er iets uit. Ik ben ook niet van plan om heel snel weer hier in te spreken. Laten we er nog een jaartje overheen laten gaan, of twee, zoals dat normaal is. Want dit is niet waar ik graag sta. Ik maak liever programma's in de studio. Met u ook allemaal. En ik wil ermee bereiken dat de conflictsituatie die er nu is, wordt opgelost en dat we het niet meer hebben over wantrouwen. Dat het ook helemaal niet relevant is wie elkaar wantrouwt, maar dat iedereen door kan met dat wat hij graag doet.

De voorzitter: Uw punt is helder. Dank u wel. Is dit afdoende beantwoord, mevrouw Draak? Ja. Dan ga ik naar mevrouw Biharie.

Mevrouw Biharie: Dank u, voorzitter. Mijnheer, ik hoor u zeggen dat u heel constructief bent in dit tweede inspreekmoment en de zorgen aan de raad deelt, maar ook dat u vooruit wilt uit het conflict. U heeft een voorstel bedacht, een samenwerking naar de streekomroep en de wet daartoe. Maar daar zijn ook andere partijen, de besturen van Zoetermeer. Mijn vraag is concreet, heeft u dit voorstel ook al met hen besproken, of daarvoor ook ruimte is?

Inspreker 2: Nee, dat is nog niet gedaan, ook omdat het contact met die besturen heel moeizaam verloopt. Dat gaat allemaal via e-mail. We hebben het bestuur en ook de directie van Zoetermeer nog niet plenair in onze organisatie mogen verwelkomen, dat ze even uitleggen wat ze aan het doen zijn. Het zijn allemaal e-mailtjes aan individuen of aan de gezamenlijkheid. Het is wel de bedoeling om dit plan ook met hen te delen. Maar het is denk ik op de eerste plaats gericht aan de gemeente, niet zozeer aan anderen, maar meer als handreiking aan de gemeente, hoe kan de gemeente dit zelf oplossen? Wat voor mogelijkheden zou de gemeente hebben om dit op te lossen zodat we allemaal door kunnen? Als neutrale partij in dit geheel, die ook het belang heeft om de publieke infrastructuur die met al die jaren subsidie is opgebouwd te behouden, zodat die niet dadelijk voor een euro wordt overgedaan aan Zoetermeer.

De voorzitter: Dank u wel. Ik kijk even rond. Ik zie geen aanstalten meer, dan was het compleet en duidelijk. Dank u wel.

6. Vaststellen van de verslagen van de vorige vergaderingen

De voorzitter: Dan ronden we het blok spreekrecht voor niet-raadsleden af en gaan we over naar punt 6, het vaststellen van de agenda. Kunnen we de agenda ongewijzigd vaststellen? Dat is het geval.

7. Vaststelling van de agenda

De voorzitter: Dan gaan we naar punt 7, het vaststellen van het verslag. Kunnen we dat ook vaststellen? Er zijn geen op- of aanmerkingen gekomen op de vergadering van 4 juni. Dat is ook het geval.

8. Bespreekpunten

De voorzitter: Dan gaan we naar punt 8 van de agenda, de kaderbrief.

8.a. Kaderbrief 2027

De voorzitter: Onder 8.a de bespreekpunten Kaderbrief 2027. De raad bespreekt de kaderbrief 2027 met de uitgangspunten voor de begroting van 2027 tot 2030. De kaderbrief geeft een actueel overzicht van de financiële situatie van de gemeente en vormt de basis voor de begroting. De raad wordt gevraagd de uitgangspunten voor de begroting vast te stellen. Ik kijk eerst naar de heer Duivesteijn voor het indienen van een aangekondigde motie. Gaat uw gang.

M2026-008 Goed gevuld knoppenboek

De heer Duivesteijn: Dank u, voorzitter. Namens alle fracties dien ik graag de motie Goed gevuld knoppenboek in.

De voorzitter: Dat is heel duidelijk en ook super concreet. Wat mij betreft mag u ook uw eerste termijn doen.

Eerste termijn

De heer Duivesteijn: Dank u wel, voorzitter. Soms moet ik alleen de titel voorlezen, maar dat is nu anders. Voorzitter, in de commissie hebben we het uitgebreid gehad over de kaderbrief en het grote financiële tekort waar de gemeente voor staat. En om dat tekort als raad te kunnen oplossen, moeten we keuzes maken. Maar dat betekent wel dat de raad moet weten waar we uit kunnen kiezen. En daarom hebben we een motie opgesteld voor een goed gevuld knoppenboek. En die motie, zoals ik aangaf, dien ik in met alle andere fracties in deze raad. In ieder geval voor Leefbaar 3B is het belangrijk dat we de komende en volgende begrotingen niet alleen een beperkt aantal voorgeselecteerde maatregelen in zicht hebben, maar ook een volledig overzicht van mogelijke keuzes, financiële effecten en maatschappelijke gevolgen. De raad heeft voor de komende opgave voldoende begrotingsknoppen, zoals we dat noemen, nodig om dat tekort te kunnen overbruggen. Want van ons worden keuzes verwacht, maar dan moeten we wel voldoende opties hebben. Deze motie beoogt om de raad maximaal in positie te brengen. En zo kunnen we ook aan inwoners uitleggen waarom we sommige keuzes maken en waarom andere keuzes niet gemaakt zijn. Voorzitter, het is goed mogelijk dat iedere fractie met deze motie een ander doel voor ogen heeft. Daarom hebben we geprobeerd om hem zo neutraal mogelijk op te stellen. Voor ons zal bijvoorbeeld een OZB-verhoging echt een laatste optie zijn en daarom hebben we wel voldoende

opties nodig om af te wegen voordat we die knop inzetten. Maar andere fracties zullen wellicht eerder neigen naar een OZB-verhoging, parkeerbelasting of andere maatregelen. Is het goed dat we straks voldoende te bespreken hebben bij de begroting om tot andere keuzes te kunnen komen. Voorzitter, ik begrijp ook dat de motie een flinke opgave is voor het college en de ambtelijke organisatie, maar het is wel broodnodig om hier voortvarend mee aan de slag te gaan. Daarom spreek ik bij voorbaat alvast mijn dank uit voor de tijd en inzet die er in het gemeentehuis tijdens het reces voor de begroting wordt gedaan. En hierbij laat ik het, voorzitter. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dit is echt zeldzaam goed afgestemd. Helemaal goed. Dank u wel. Maar het was heel goed duidelijk hoorbaar en ook duidelijk in de tekst. Ik kijk even rond of er iemand is die een woordvoering heeft en als dat niet het geval is, dan gaan we stemmen. Allereerst natuurlijk ... Dan gaan we eerst naar het college maar toch eerst de heer Meuldijk. Gaat uw gang.

De heer Meuldijk: Dank u. Voorzitter, als ik deze kaderbrief lees, dan voelt het voor mij als een filmscript. Veel spannende scènes en zeker geen romcom. In deze kaderbrief komt veel samen: de doorrekening van de meicirculaire, het voortborduren op de uitgangspunten van de begroting. En dan hebben we nog die leuke brief voor de herziening van het gemeenschappelijk financieel toezichtskader. Die sorteren duidelijk voor en zien al een begrotingsbui hangen bij menig gemeente, omdat meerdere gemeenten hun meerjarenbegroting niet sluitend hebben. Onze rijksoverheid weet wel te strooien met decentralisaties en denkt dan dat die gemeenten dat vast goedkoper kunnen. Kort ook nog eens een keer het budget. We gaan even inzoomen op de stukken, voorzitter. Allereerst de meicirculaire. Daar ontstaat wat lucht. Een meevaller, 1,6 miljoen minder tekort. Nog 7 miljoen te gaan. En dan het voorstel van het college. Daar wil ik wel wat over zeggen, voorzitter. De kaders en de uitgangspunten, dat je een structurele last op gaat lossen met een structurele maatregel, niet meer dan logisch. Dat moeten we ook altijd doen. Ik lees echter ook weer een voorstel om de meevallers die we regelmatig met de september- of de decembercirculaire voorbij hebben zien komen, niet te gebruiken om ingezette bezuinigingsmaatregelen terug te draaien. Daar heb ik wel moeite mee. Te vaak is gebleken dat de door het Rijk opgediende hete soep uiteindelijk minder heet wordt gegeten. Of de normeringssystematiek betekent een meevaller omdat het Rijk enorme uitgaven heeft voor infrastructurele kunstwerken, of de SPUK of de doeluitkeringen vallen mee, of er is een andere oorzaak te benoemen. Soms zijn ook de begrote investeringen iets te enthousiast gebleken en niet uitvoerbaar, geen materiaal of arbeid. Het is niet uit te leggen dat we snijden in de leefkwaliteit van onze inwoners om er dan later achter te komen dat het wel meevalt. Een meevaller betekent wel dat we nare maatregelen willen terugdraaien. Dat wil ik meegeven aan het college. Tot slot ...

De voorzitter: Ik hoor tot slot, dat is een heel bemoedigende gedachte. Komt u tot een appreciatie van de motie?

De heer Meuldijk: Daar zeg ik ook nog wat over.

De voorzitter: We wachten af. Dank u.

De heer Meuldijk: Tot slot de kaderbrief zelf. De rentestrop wordt strakker. Dat is duidelijk. Het is in elk geval goed om te zien dat het college weer, zoals we mee bekend zijn, de raad vraagt om een richting daarin te geven. Vanuit Lansingerland WELL een duidelijke richting voor het college. Allereerst, kijk wat beter of goedkoper kan. En levert een investering wel voldoende op? En laat de draaiknop van de OZB zo veel mogelijk met rust. Tot slot, voorzitter, zorg nu eens voor serieuze structurele investeringsmogelijkheden met onze Eneco-middelen. En dat is de oproep aan het college, het antwoord op de vraag van het college. We hebben nog tijd, maar we gaan richting de begroting. Ga nu kijken hoe we kunnen investeren en niet de Eneco-gelden, zoals we vaker hebben gedaan, voor een eenmalige dekking of investeren in iets dat structureel geld kost. Maar nee, denk

aan investeringen in een bedrijf dat wettelijke taken uitvoert. Een afvalnascheidingsinstallatie, een energie hub, transport- of veiligheid hub. In elk geval betekent dit dan vaak inbesteden in plaats van aanbesteden. En wellicht ook een structureel dividend. Kortom, oproep: wees creatief en betrek vooral de raad. Drieëndertig weten meer dan vijf. Over de motie, voorzitter: die wordt medeondertekend door Lansingerland WELL en is inderdaad zo neutraal opgezet dat we daar nog vele kanten mee op kunnen. Ik ben benieuwd hoe die wordt overgenomen door het college. Daar laat ik het voor nu even bij, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Ik heb in ieder geval een aantal dingen gehoord die wel of niet in een knoppenboek terecht kunnen komen. Dat ook. Ik kijk even rond. De heer Hofman. Gaat uw gang.

De heer Hofman: Voorzitter, dank u wel. Wij hebben de motie ook mede ingediend. Wij vinden het heel belangrijk dat we een goed gevuld knoppenboek hebben waarmee we goed onderbouwde keuzes kunnen maken en weten welke maatschappelijke effecten die knoppen hebben. Tegelijkertijd bevat het knoppenboek ook al voldoende knoppen, want in het knoppenboek zit nu al de verhoging van de OZB. En ik ben een voorstander van een goed geactualiseerd knoppenboek en ik ben benieuwd naar wat het nieuwe college hieraan kan toevoegen. Tegelijkertijd kan ik ook leven met een eventueel antwoord dat er geen nieuwe knoppen meer te vinden zijn en dat we het te doen hebben met een geactualiseerde versie van hetzelfde knoppenboek. Voorzitter, ook het idee dat we de maatschappelijke impact van de knoppen goed in beeld brengen, kan ik goed ondersteunen. Ik wil vooral ook graag de impact van een procent verhoging van de OZB goed uitgewerkt zien. Want het beeld dat mensen met een krappe beurs een OZB-verhoging niet kunnen dragen en dat we om die reden daarvan af zouden moeten zien, is een beeld dat we graag tegengesproken zien worden met een deugdelijke onderbouwing vanuit het college. Voorzitter, wat ons betreft voldoende reden om zeer wel voorstander te zijn van deze motie. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Ik kijk nog even rond. En als zich niemand meer meldt, dan geef ik het woord aan de portefeuillehouder, de heer Fortuyn. Gaat uw gang.

De heer Fortuyn: Ga er maar voor zitten.

De voorzitter: Dat treft, iedereen zit al. Ook u mag het kort en bondig houden, als u dat ...

Beantwoording college

De heer Fortuyn: Dank u wel, voorzitter, voor het woord. En met de waarschuwing houd het kort en bondig. Dan haal ik straks wel in. Er is een motie ingediend. Op zich vind ik dat wel goed, want die geeft wat ruimte om er invulling aan te geven. Ik hoor een aantal dingen roepen. Ik hoor Lansingerland WELL, maar ik hoor ook iets van de ChristenUnie. En ik denk ook dat dit knoppenboek oproept om grotere structurele maatregelen te noemen. Geen schaaftentechniek, maar gewoon grote dingen. In het nieuwe coalitieakkoord, dat morgenavond besproken wordt, spreken we over keuzes en scherpe keuzes. Daar staat tegenover dat er nu een motie ligt waarbij het ambtelijk apparaat aan de slag moet. En die willen graag richting hebben. Dat is helder. We horen al wat opmerkingen hier plaatsvinden, maar ik kan u vast vertellen dat wij daar ook over gesproken hebben. Het wordt gewoon een technische exercitie. Het probleem is dat je niet alle maatschappelijke effecten kunt duiden. Die waarschuwing wil ik wel even meegeven. Ze gaan het technisch benaderen. En dan kun je zeggen de OZB, net is de OZB genoemd. Dat ene percentage levert dit op. Wat is het maatschappelijk effect? Daar kun je iets invullen, maar je kunt het niet helemaal invullen. Laat ik zeggen het afschalen van de boa's, wat een wettelijke taak is, dat gaat schuren met een coalitieakkoord, maar je zet het wel in beeld. Ik heb echt gevraagd aan de afdeling Financiën, als afscheidscadeautje, ontwijk niks. Alles wat bovenwettelijk is, breng het maar in beeld. En dan kun je daarin gaan spelen. Dat is de diepgang die gevraagd wordt. Maar het vraagt wel om moeilijke keuzes, denk ik, in de komende periode. En het overige over de uitgangspunten, dat is aan u. Ik ga

ook niet regeren of over mijn graf regeren. Dat doe ik niet. De aankomend wethouder die morgen geïnstalleerd wordt, weet mij te vinden. Wat dat betreft kunnen we altijd nog sparren over dingen. Maar het is wel handig om te weten, want daarmee wil ik de afdeling Financiën, maar ook de andere afdelingen, een beetje in bescherming nemen, het zal voornamelijk een technische exercitie zijn. Er komen voorstellen in, er komen keuzes in. Geen waardeoordeel erin. Maatschappelijke impact, wat wel gevraagd wordt, kun je niet op alles invullen. Dat kun je niet vragen. Soms is dat ook een eigen inschatting, een politieke inschatting. Het is eigenlijk ook onderbuikgevoel, maar ook een realiteit. We zullen ons best doen om die maatschappelijke impact mee te nemen, maar dat is geen garantie. Mijnheer de voorzitter, hiermee wilde ik het maar laten als mijn laatste woordvoering.

De voorzitter: Dat valt te bezien. Misschien volgt er nog een tweede termijn, maar ik denk het niet. Ik kijk even naar de raad of er behoefte is aan een tweede termijn. Zo niet, dan gaan we inderdaad stemmen. Eerst over het voorstel. Dank u wel voor uw woordvoering. We gaan eerst stemmen over het raadsvoorstel, BR26-00016, de Kaderbrief 2027. U kunt gaan stemmen. Dit is ook een mooi afscheidscadeautje, een unanieme stem voor de kaderbrief. En dan gaan we nu naar de motie M2026-008. Even kijken, die wordt klaargezet op enig moment. Gaat uw gang. We missen geen enkele stem. Ook unaniem voorgestemd, is aangenomen. Dank u wel.

9. Hamerstukken

9.a. Meerjaren Prognose Grondexploitaties 2026

9.b. Vaststellen jaarstukken 2025

9.c. Zomerrapportage 2026

9.d. Benoeming raadslid Jean-Paul Meuldijk in commissies

De voorzitter: En dan gaan we naar agendapunt 9, de hamerstukken. Punten op de agenda waar geen debat meer over komt. Die gaan we zo vaststellen met een slag van de hamer. Het zijn er vier. 9.a. Meerjaren prognose Grondexploitaties 2026. 9.b. Vaststellen jaarstukken 2025. 9.c. Zomerrapportage 2026. En 9.d. Benoeming raadslid Jean-Paul Meuldijk in commissies. Zijn er stemverklaringen? Zo nee, dan zet ik even mijn glas weg zodat ik een hamertje kan doen.

We zijn toe aan punt 10. En ik wil dat alle tijd geven. Het lijkt mij mooi om dan nu heel eventjes een pauze te nemen van drie minuutjes. Drie minuutjes is voldoende, denk ik. En dan gaan we daarna verder met het ceremonieel afscheid van de vier wethouders die hier naast mij zitten. Tot over drie minuten.

Schorsing

10. Ceremonieel afscheid wethouders van de gemeenteraad

De voorzitter: Dames en heren, wilt u allemaal gaan zitten? Wil de heer Smits gaan zitten? Wil Natasja gaan zitten? Wil de heer Blonk gaan zitten? Kortom, het is tijd voor agendapunt 10. Ik heropen de vergadering. Mag ik stilte op de publieke tribune? Dank. Want we zijn aangekomen bij het laatste agendapunt van de avond, het ceremonieel afscheid van onze wethouders van de gemeenteraad. En ik zeg ceremonieel, want ook morgen wordt er nog gewoon gewerkt. Ik zou er niet te hard op rekenen, hoor ik vanachter deze tafel. Toch bent u nog gewoon wethouder, ook morgen. En er volgt op allerlei manieren ook nog afscheid, hier intern en extern. We hebben als college afgelopen dinsdag ook al stilgestaan bij de laatste collegevergadering. Kortom, het is echt goed om op verschillende momenten met heel veel verschillende mensen stil te staan bij al die

jaren hard werk. En dat gaan we vanavond doen in deze raad. Want alle 4 de wethouders hebben zich jarenlang met passie ingezet voor deze mooie gemeente. En we gaan op verschillende manieren afscheid nemen. Zo meteen spreek ik vanaf dit spreekgestoelte alle vier de wethouders toe namens de gemeenteraad. Ik heb daarvoor ook input ontvangen, veel, een stuk of 10 A4'tjes heb ik. En vanmiddag dacht ik dit is te veel. Ik heb het proberen in te dikken. Dat is wel gelukt, maar je weet nooit hoe de balans dan uitvalt. Dat hoor ik na afloop graag. Na afloop van mijn gedeelte zou ik graag bloemen willen overhandigen aan het collectief hier voor. En dan gaan we een voor een nog afscheid nemen, of althans stilstaan per portefeuillehouder. Ik geef het woord aan de fracties van de wethouders om hen nog kort, voor als het goed is de laatste keer, toe te spreken. En natuurlijk krijgen de wethouders zelf ook nog een laatste woord van vijf minuten om de raad toe te spreken. Maar nu ga ik zelf eerst nog even een kort gedeelte doen vanaf het spreekgestoelte. We nemen afscheid van een bestuursperiode. Dat hebben we eigenlijk al een paar keer aangekondigd. Want we hebben verkiezingen gehad, we hebben een nieuwe raad geïnstalleerd. U bent eigenlijk al een tijdje aan het werk. En het slotstuk van afscheid nemen is ook dat je een collegewissel hebt. Daarmee nemen we ook afscheid van 4 portefeuillehouders die zich opgeteld 25 jaar hebben ingezet als wethouder van Lansingerland. Dat is een hele lange tijd. Sowieso is 25 jaar lang, en veel, maar ook per portefeuillehouder is het een lange tijd geweest, met heel veel ervaring, heel veel verhalen en ook heel veel resultaten. En daar wil ik vanavond met u allen bij stilstaan. Dinsdag heeft ook al gememoreerd, colleges zijn eigenlijk hele eigenaardige groepen van mensen. Want je hebt 4 wethouders en iedereen kijkt naar de wethouder. Er wordt over geschreven in de krant. Ze krijgen moties, een hoop amendementen aan hun broek. Ze worden bevraagd hier, maar ook in de supermarkt of op het sportveld, enzovoorts. En tegelijkertijd, een wethouder is op zichzelf volgens de wet eigenlijk niks. Dat is heel vreemd. Een college is iets volgens de wet, een burgemeester ook, maar het college van burgemeester en wethouders is alleen in zijn collectiviteit iets. Dat maakt ook dat een college het best functioneert als iedereen tot zijn recht komt. Want natuurlijk heb je als individuele wethouder echt heel veel te doen, heel veel te vertellen, heel veel te regelen. Maar het helpt het beste als het hele college ongeveer op hetzelfde niveau presteert. Die gezamenlijkheid zat er in dit college heel goed in de afgelopen jaren. Als je kijkt naar wat er afgesproken is en vastgelegd in het collegewerkprogramma en wat er uiteindelijk ligt, is er heel veel gebeurd. Soms in hele nauwe samenwerking met u, dankzij de open bestuurscultuur. Soms ook met wat tegenwind, dankzij de open bestuurscultuur. Dat hoort erbij. Zo werkt dat in Nederland en dat is ook heel goed. In elk geval is het steeds vanaf deze kant van de tafel, en ook aan uw kant van de zaal, met volle overtuiging gebeurd en met de wil om het goede te doen voor onze mooie gemeente. Nu ga ik op volgorde van loco schap een aantal dingen zeggen over de individuele wethouders. Allereerst de heer Fortuyn. Simon, in een woord: flamboyant. In twee woorden: luidruchtig en aanwezig. Zelf heb je bijna altijd iets meer woorden nodig om te vertellen hoe de wereld in elkaar zit. Maar dan weten we het ook weer. Dat is fijn. En dat is eigenlijk al 12 jaar een hele consistente lijn geweest. Ik ga een paar dingen opnoemen. Je hebt 12 jaar lang als wethouder de financiële koers van Lansingerland bepaald. En dankzij jouw zorg ... Natuurlijk in combinatie met alle welwillendheid van de rest van het college en de raad, dankzij jouw zorg voor gezonde gemeentefinanciën ontstond de ruimte om te investeren in woningen, voorzieningen en de toekomst van onze gemeente. En dat is veel gebeurd. Woningbouw. Onder jouw verantwoordelijkheid groeiden allerlei buurten uit tot mooie woonwijken. Gouden Buurten, Wilderszijde. Je was een van de drijvende krachten achter de ontwikkeling van Bleizo-West. Wonen kun je niet zonder bereikbaarheid. Daar is ook ontzettend veel aan gebeurd. Misschien wel met als summum de aanleg van de A13-A16, de tunnel. Als enige bestuurder maakte jij dit project van begin tot eind mee en vertegenwoordigde je steeds de belangen van Lansingerland. Dat is het voordeel van een lang wethouderschap. Je kunt dan iets beginnen en het ook afmaken. En er valt veel meer te noemen. HSL, Diftar, GIS, de verduurzaming van het Huis van de Samenleving. Noem maar op. In elk dossier waar je bij betrokken was, was je een bestuurder met oog voor zowel de strategische opgave, als de dagelijkse belangen van

inwoners. Rustig, betrouwbaar, goed voorbereid en altijd gericht op samenwerking en de lange termijn. Samenwerking en lange termijn, dat is iets wat Simon wel kenmerkt. Of het nu gaat om bereikbaarheid, wonen of het bestuursakkoord, steevast zegt hij, zeker bij ons in het college: "Jongens, houd zelf de regie. Maak keuzes. Wacht niet tot een ander je iets opdringt of er opeens een voldongen feit ontstaat. Kom zelf met ideeën en plannen." Die vooruitziende blik en de lobby die daarbij hoorde, hebben heel veel opgeleverd. En wie met jou vergadert, een raadsvergadering, een collegevergadering of gewoon door het gebouw loopt, weet dat je niet alleen met woorden communiceerde. Je gezicht is een open boek. Je stem ook, maar je gezicht ook. Eigenlijk loopt je mimiek steeds een paar seconden vooruit op je antwoord. Verrassing, overtuiging, wanhoop, verbazing, twijfel, maar ook altijd een glimlach. Het was altijd al van je gezicht af te lezen. Dinsdag zei ik nog: eigenlijk ben je eerst 40 jaar ondernemer geweest voor je in deze mooie arena belandde. En ik heb soms wel eens de indruk dat je eigenlijk steeds hebt gedacht: wat is dit nu weer voor een plek? Ongelooflijk. Maar het is wel met veel plezier en overtuiging gedaan. Juist die oprechtheid en die authenticiteit maakten je tot de bestuurder die we allemaal kennen. Je was ook de man van het praatje bij de koffieautomaat, bij de buitendienst, je enthousiasme voor bijvoorbeeld de jaarlijkse Trucktour. Allemaal echt Simon. En nu, na 12 jaar, laat je een gemeente achter waarin veel is geïnvesteerd in de toekomst. De uitdagingen zijn er voor de komende jaren, maar je bijdrage aan de financiële basis, de woningbouw en de grote projecten zal nog lang zichtbaar blijven. Namens inwoners, raad, college en organisatie: dank voor je inzet, betrokkenheid en liefde voor Lansingerland. Ik ga naar portefeuillehouder nummer 2. Het mooie is, als we zo'n complex balboekje met afscheid hebben: jullie krijgen allemaal heel veel applaus op heel veel momenten. Leon, je hebt je op heel veel manieren laten zien en ook op alle plekken waar je was op veel momenten heel duidelijk laten horen. Dat is wel waar. Allereerst natuurlijk in een paar grote dossiers. Horti Science, heel stevig op de kaart gezet. Je wist de gemeenteraad te overtuigen om fors te investeren, met als tastbare resultaten onder meer het Horti Innovation Center en de verankering van de waardevolle onderzoekstak van Wageningen University in Bleiswijk. Een andere indrukwekkende prestatie, de tweede actualisatie van het Integraal Huisvestingsplan. Echt een hele saaie titel, maar wel 75 miljoen waard. Na intensief overleg met de schoolbesturen ligt er een hele stevige basis voor goede onderwijshuisvesting, inclusief een sporthal en nieuwe basisscholen in Wilderszijde. Dat onderwijshart bleek ook bij de komst van De Springplank. Juist toen de maatschappelijke druk groot was, bleef je pal achter het schoolbestuur staan. Dat tekent je betrokkenheid en overtuiging. En we hebben daar ook samen waardevolle gesprekken over gevoerd. Want wat jou typeert, is dat je vaak en consistent pleit voor solidariteit. Het gaat met de meeste mensen in Lansingerland heel goed. Kunnen we ook nog een beetje zorgen voor mensen met wie het niet vanzelf gaat? Deze tekst, in allerlei varianten, heb je heel erg vaak laten horen. Daar sta je zelf ook voor. En dat maakte je zichtbaar, bijvoorbeeld in het complexe dossier rond de opvang van asielzoekers. Daar heb je steeds duidelijk positie gekozen. Dat is knap en bewonderenswaardig. Je hebt je afkomst en je voorgaande werklevens ook niet verloochend, want ook jongeren konden altijd op je aandacht rekenen. De pumptrackbaan is daar een mooi voorbeeld van. Ondanks de discussie over de financiën bleef je vasthoudend, omdat je geloofde in de kracht van hun initiatief. En misschien het belangrijkste, boven alle dossiers heen, jij bent altijd Leon gebleven. Gewoon Leon. Iemand die zich moeiteloos verbindt met jong en oud, met inwoners, met ondernemers, scholen en verenigingen. Authentiek, betrokken, met een groot hart voor mensen. Dat is de kracht waarmee je een blijvende indruk hebt gemaakt. En dat gaan we de komende tijd gewoon weer zien bij je inzet als raadslid. Voor nu Leon, hartstikke bedankt. Dat is ongelooflijk, ik ben papiertjes kwijt. Michiel, een checkvraag: liggen je kaplaarzen nog in je auto?

Nee? Dat is dan dag 1. Want ik heb begrepen dat jij eigenlijk altijd de kaplaarzen bij je houdt, omdat je een portefeuille hebt waarbij je heel erg veel in de buitengebieden rondhangt. Er wordt veel geschept en gegraven of iets opgericht of neergehaald en daar ben je altijd graag bij. En dan

sta je ook even graag rond. Een paar voorbeelden van wat dat heeft opgeleverd. Een veranderd afvalbeleid. We mogen het zelfs geen afvalbeleid meer noemen, het is grondstoffenbeleid. De invoering van diftar. Zeker, zegt hij. Maar ik zeg het toch zelf ook, Michiel. De invoering van diftar leidde tot fors minder restafval en lagere kosten voor inwoners. Het kroonjuweel, het GIS, het Grondstoffen Inzamelstation in Bergschenhoek. Hypermodern, circulair, een voorbeeld voor veel andere gemeenten, die ook allemaal komen kijken. Van eerste schets tot oplevering binnen een bestuursperiode. Daar mag je echt trots op zijn. Woningbouw. Je hebt zelf onlangs nog in een interview Bleizo-West als bijzondere mijlpaal genoemd. En inderdaad, als het goed gaat, staan daar over 10 jaar woningen. En, ik heb zelf nog meegemaakt onlangs, stevig discussiëren daar ben je ook niet vies van. Op het provinciehuis bleef je ook heel vasthoudend en je hebt ook luidkeels opnieuw gezegd dat wij netto de meeste sociale huurwoningen in de regio bouwen. Zeer terecht dat 3B Wonen daar ook een mooie taart voor heeft ontvangen van je. 3B Wonen heeft een mooie taart ontvangen. Gelukkig hebben we de foto's nog. Er viel nog veel meer te besturen natuurlijk. Het recreatieschap Rottemeren. Je maakte ook heel veel werk van burgerparticipatie. Open, eerlijk en duidelijk over wat er kan, maar ook wat er niet kan en waarom. Inmiddels is burgerparticipatie ook verankerd in de nieuwe participatieverordening en daar zien we allemaal het belang van. Onlangs nog LOO2. Daarmee zetten we samen met de raad nog een grote, nodige stap voor spoedzoekers, Oekraïense vluchtelingen en de woningmarkt. Op het gebied van duurzaamheid was je een zichtbaar ambassadeur. Van klimaatadaptatie tot tegelwippen, je was erbij. Van warmteprogramma tot vergroening van buurten, daar was je ook bij. Toekomstbestendigheid gaat samen met verduurzaming. En wat mijzelf opgevallen is, jij staat aan op elk dossier. Het is alsof je elke ochtend en bij elke woordvoering begint met tegen jezelf te zeggen: het kan wel. Michiel, tot slot. Die 4 jaren zijn omgevlogen. Ik, en ik denk dat iedereen hier, je vooral zal herinneren als een bevlogen, benaderbare, slimme en heel goed ingevoerde wethouder, met oog voor de organisatie en voor de inwoners. En ook en vooral als een heel vriendelijk mens. Dank je wel. Titia. We nemen afscheid van een heel ervaren en kundige bestuurder. Titia Cnossen. Je snapt het ambt van bestuurder zijn bij een gemeente, wethouder in Berkel en Rodenrijs, in Woerden, burgemeester in Woudenberg en vanaf eind 2021 wethouder in Lansingerland. Eigenlijk terug naar de bestuurlijke roots. Je stopte heel veel kennis, tijd en ervaring in die portefeuille van jou met al die onderwerpen. Deze gemeente en die portefeuille kennen eigenlijk geen geheimen voor je. En dat ziet iedereen. Wat mij is opgevallen, dat zeg je ook heel overtuigd soms. Hier weet ik veel van. Even luisteren. En dan zegt iedereen maar dat is ook zo. En zo is het ook. Niemand trekt dat in twijfel. Dat vind ik eigenlijk heel mooi om te zien. Je bent een kei in het snel doorgronden van complexe dossiers. Je standpunten breng je zorgvuldig en goed onderbouwd naar voren. In het debat ben je scherp, to the point, respectvol en altijd beknopt. Ook ik ga nu een paar resultaten noemen. En dat doe ik staccato. Veel RO-procedures. Woningbouwlocaties Treurniet, Lange Vaart, Driehoek Noordpolder, heel veel andere locaties. Ik denk eigenlijk dat je ook wel nog meer aanging op heel veel dingen rond kunst en cultuur. Ik zag bijvoorbeeld bij de presentatie van de nieuwe gemeentedichter hoe blij je was en hoe mooi je het vond dat dat heel veel aandacht kreeg en dat het ook weer een mooie nieuwe fase opleverde. En natuurlijk hebben we ook de belangrijke mijlpaal, de realisatie van cultuurhuis Casa Cadanza. Dat gaan we meemaken dit najaar. Een ander stuk van je portefeuille was natuurlijk het sociaal domein. Heel veel dingen rond de sociaal. Samenlevingsvisie, ook wel omgevingsvisie, werd vastgesteld. Belangrijke documenten die de koers van de gemeente aangeven. Gezondheid. Voorzitter AB van de GGD. Ik ga een paar nare afkortingen noemen waar jij ook een hekel aan hebt: RIGA, IZA, AZWA. Er gaat veel geld in om. Het is heel belangrijk. Het is ook hartstikke veel praten en moeilijk tot overeenstemming komen. Maar dat heb je allemaal wel mooi gedaan. Ook de opgave ouderen langer thuis. Convenant Wonen en Zorg met partners getekend. Ik denk dat je daar ook wel op een gegeven moment van dacht, laten we het wel concreet maken en afrekenbaar. Want alleen maar iedere keer circuits waarin je al een hele tijd dezelfde discussies voert, daar krijg je ook wel eens een keer het idee van jongens, het moet

wel concreet worden. Maar al met al, als we jou een tegeltje mogen geven, daar heb ik bij de andere drie ook een opmerking over gemaakt, dan zou bij jou de uitspraak zijn: "Jongens, let nou op het sociaal domein." Dat is denk ik wel iets wat jou heel erg heeft gemotiveerd om heel lang actief te zijn. Je hebt ook altijd heel veel aandacht gegeven aan de contacten met inwoners, collega's en samenwerkingspartners, Adviesraad Sociaal Domein bijvoorbeeld. En je was ook een prettige bestuurder en een prettige collega. Maar ook fel en strijdbaar als het ging om de concreetheid en de kwaliteit van de stukken. Maar ook als het ging en gaat om deelname van vrouwen in de politiek. En ik heb er nog een. Het is niet onopgemerkt gebleven, je gaat altijd fleurig gekleed, met een voorkeur voor ton-sur-ton en het liefst met bijpassende schoenen. Titia, je hebt het allemaal met overtuiging gedaan. Je hebt het allemaal met overtuiging gedaan. En nu is het tijd voor afscheid. Het ga je goed, adieu. Dank u wel. En nu gaan we allemaal uit onze comfortzone. Wij gaan voor de desk staan voor dat bosje bloemen. En een foto natuurlijk. Dit was de opwarmronde, want nu gaan we nog toe naar de afscheidswaarden vanuit de fracties aan de portefeuillehouders, die daarna nog zelf het woord mogen voeren. Het eerste duo, de heer Duivesteijn en daarna de heer Fortuyn. Maar eerst geef ik het ... Jullie gaan de tijd goed verdelen. Heel goed. En dat doen we vanaf het kathedraal. Je moet even op de knop drukken, denk ik. Bij het pijltje zit een knopje. Mevrouw Gielis.

Mevrouw Gielis: Dank u wel, voorzitter. Lieve, enthousiaste Simon. Ik sta hier met gemengde gevoelens. Ik heb het maar vast meegebracht. Je weet het nooit. Gemengde gevoelens, omdat wij vandaag afscheid nemen van jou als wethouder in deze politieke arena, maar we gaan geen afscheid nemen. En we hebben een heel leuk nieuw team, maar wel zonder Simon. Dubbel. Lieve mensen, ik ga jullie even meenemen naar een grijs verleden. Toen nog niet grijs, moet ik eerlijk zeggen. Want hoe en wanneer en waar ik Simon heb leren kennen, dat weet ik niet meer precies. Ergens ben ik Mister Envelop tegengekomen, ergens in de grafische wereld. Wat ik wel nog heel goed weet, is dat wij in die tijd een hele zware, vermoeiende grafische vakbeurs hadden in Duitsland. Duurde dagen, was heel lang. En op een van die avonden hebben wij wat ontspanning gezocht in een lokale club met een klein groepje. Even ontspannen. Simon raakte daar in gesprek met een of andere bobo van IB. Dat was in die tijd nog totaal onbekend, niks. De volgende ochtend in de ontbijtzaal zaten wij allemaal een beetje brak boven zo'n kopje koffie. En Simon kwam wat later. Hij komt binnen met een petje van IB in zijn hand en begint een verhaal over van alles. Het ging om verwonderen, bewonderen, enthousiasme, innoveren, kijken naar de toekomst, niet stil blijven staan. Siem, alsjeblieft. En hij pakt die pet, zet die op mijn hoofd en zegt: "Jij gaat aan deze woorden en aan mij nog heel vaak terugdenken." Dat klopt wel een beetje. Ik maak even een sprong in de tijd. Ik denk begin januari 2014. Toen hadden wij een groot grafisch feest in Rotterdam. En Simon was daar ook. Wij raakten aan de klets. Leefbaar 3B bestond al een tijdje en de verkiezingen kwamen eraan. Ik zei tegen Simon: "Als wij weer een wethouder mogen leveren, valt er dan te praten?" Zegt Simon: "Ik heb niet zoveel politieke ervaring en ik ken ook de lelijke kanten van de politiek. Helaas. Maar praten kan altijd." Zo gezegd, zo gedaan. Heel lang verhaal kort, Simon werd onze wethouder. En in het begin deed dat heel veel stof opwaaien vanwege het verhaal van zijn bekende broer. Maar dat stof daalde al snel neer en Simon kon aan de slag. Alleen, een paar weken daarna kreeg hij een auto-ongelukje. En toen stond die hele landelijke pers weer op de stoep. Maar ook dat stof daalde neer. En toen ging hij los. Simon werd namens Leefbaar 3B een pragmatische bestuurder voor Lansingerland met een ondernemershart. En dat was heel verfrissend in dit huis, zeker in die tijd. Simon heeft als motto: als het niet kan zoals het moet, dan moet het maar zoals het kan. En dat hebben wij als fractie goed in de oren geknoopt. En we hebben dat ook heel vaak gebruikt. Bijvoorbeeld als de vergaderingen hier heel erg lang duurden, dan lastten wij een praktische schorsing in. En dat waren pittige schorsingen waar heel veel rook van afkwam. De politieke carrière van Simon als wethouder is inmiddels indrukwekkend. Daar gaat Terry ook nog wat over zeggen. Maar wat ik in ieder geval wil zeggen lieve Simon, flamboyante Simon, zoals de

burgemeester net zei, dank je wel voor alles. Ongelooflijk wat je hier nog allemaal naast doet. En vooral dank voor je vertrouwen, je inzet, je enthousiasme en je aanstekelijke lach. We gaan je niet missen. Maar dank voor tot nu toe. En ik wil van deze gelegenheid ook gebruikmaken om Jolanda en je familie te bedanken voor de vele uren, dagen en weken dat ze jou aan ons hebben uitgeleend. Maar Simon, om jou te herinneren aan je eigen woorden, om ervoor te zorgen dat je blijft verwonderen, bewonderen en nieuwsgierig en positief blijft, heb ik een kleinigheidje voor je. Ik heb het voor je meegebracht. En deze pet neem ik graag voor je af.

De heer Duivesteijn: Simon, het zijn iets meer dan twee minuten en vijf minuten aan het worden, denk ik. Maar sorry daarvoor. Simon, als we terugkijken op jouw twaalf jaar hier in Lansingerland, dan zien we eigenlijk de ontwikkeling van Lansingerland zelf. Op heel veel plekken zit namelijk jouw handtekening. Kijk naar de HSL, de A16, Wilderszijde, Gouden Buurten en Bleizo-West, wat eraan gaat komen. Van mobiliteit en bereikbaarheid tot de openbare ruimte. Je bouwde hier in sneltreinvaart een indrukwekkend netwerk op binnen de regio, bij de provincie, de Tweede Kamer, het Rijk, de MRDH en partijen als Stedin. Niet voor jezelf, maar omdat je wist dat je als gemeente alleen verder komt als je de juiste deuren weet te openen. En dat heeft resultaat opgeleverd. Een mooi voorbeeld is het cadeautje van vijftien miljoen euro dat je hier achter gaat laten voor mobiliteitsmaatregelen om onze bereikbaarheid te verbeteren en woningbouw mogelijk te maken. En van dat cadeau zullen onze inwoners nog jarenlang de vruchten plukken. Een voorbeeld van jouw inzet en hoe je bent als mens, is dat je achter de schermen binnen bijvoorbeeld de MRDH heel wat voor Lansingerland in stand hebt weten te houden of hebt weten te regelen. Van het voorkomen van bezuinigingen, het terugdraaien van bezuinigingen of het realiseren van financiële bijdragen. Dat zullen velen niet weten, want je liep er ook niet mee te koop. En dat siert je. En ook dichterbij huis zien we jouw resultaten terug, zoals het nieuwe afvalbrengstation, het voorzieningenniveau en de kwaliteit van onze openbare ruimte. En dat jouw achternaam Fortuyn is, heeft wellicht zeker in het begin enkele deuren weten te openen. Maar de meeste deuren gingen open door jouw passie, jouw doorzettingsvermogen, oog voor mensen en doortastendheid. Simon, dat heb jij zelf allemaal voor elkaar gekregen. En niet je achternaam. Natuurlijk met de steun van onze fractie, die achter je stond en staat, de gemeenteraad en jouw medecollegeleden. Maar je was wel het breekijzer voor vele dichte deuren. En in de laatste periode kreeg je de portefeuille Financiën. Wilde je eigenlijk niet. Had je eigenlijk helemaal geen zin in. Maar ook daar ben je naar voren gestapt en maakte je het verschil. De begrotingsbehandelingen werden niet alleen leuker om te doen voor de raad, maar vooral kwam de raad ook beter in positie. Dat was maar goed ook, Simon. Want als wethouder Financiën stelde je meerdere keren voor om de hanging baskets weg te bezuinigen. Niet iedereen zal het meer weten, maar het was juist Simon die als wethouder in 2019 deze motie van Leefbaar 3B voortvarend uitvoerde. En Simon, in twaalf jaar wethouderschap namens Leefbaar 3B, namens de hele raad, versleet je meerdere fractievoorzitters, nog meer raadsleden. Maar bleef jij steeds een constante factor. En je wordt alom geroemd, hier op het gemeentehuis en daarbuiten, doordat je oog hebt voor mensen, maar ook omdat je duidelijk bent en omdat je een gezonde dosis humor meebrengt. Ook door de gemeenteraad werd je altijd gewaardeerd. En natuurlijk zaten er spannende dossiers tussen. Er was ooit een motie van afkeuring. Die heeft het gelukkig niet gehaald. Geen moties van wantrouwen, voor zover ik weet. Maar je was altijd open en eerlijk en dat werd gewaardeerd. En je bulderende lach tijdens raadsvergaderingen zal gemist worden. Je wist saaie vergaderingen op te vrolijken met je lach of door vanuit het niets opeens met een vlammend betoog te komen, kenmerkend voor jouw passie voor Lansingerland. En vorige week waren we daar nog getuige van met je pitch voor Bleizo-West. Voorzitter, vijf jaar geleden sloot ik mij aan bij Leefbaar 3B en daarvoor had ik in mijn leven nog nooit zo vaak de woorden biotoop, metropool, parel vertrending en hotspot gehoord. De pitch van Simon en zijn droom voor Bleizo-West is kenmerkend voor de passie waarmee hij de afgelopen twaalf jaar heeft vormgegeven. Simon heeft aangegeven eindelijk met pensioen te willen gaan. Maar Simon zou Simon niet zijn als hij

vervolgens niet ook nog de deur weer op een kier zet. Want afscheid nemen van deze gemeente valt hem heel zwaar. En een mooi voorbeeld van de humor die Simon bezit, is dat hij tegen enkele bestuurders in de regio op het provinciehuis heeft gezegd dat hij misschien toch nog een tijdje door zou gaan. Puur om diegene te narren, omdat diegene hem als gezant van Lansingerland de vervelende luis in de pels vindt. Naast de humor die hierachter zit, toont het ook dat je tot op het laatst de belangen van Lansingerland behartigt. En Simon, voor Leefbaar 3B was je twee keer lijsttrekker. De eerste keer haalde je negen zetels en de tweede keer zeven zetels. En we zullen nooit weten of je als lijsttrekker die dalende trend had voortgezet of ook zo'n megaresultaat had gehaald. Simon, je was enorm trots afgelopen verkiezingen op het team dat klaarstond en dat campagne voerde. En de euforie en trots die ook bij jou na de klinkende winst te zien was, toonde hoe diep onze partij in jouw hart zit. En namens Leefbaar 3B wil ik zeggen, we zijn ongelooflijk trots op wat jij de afgelopen twaalf jaar hebt opgebouwd, wat je hebt betekend en wat je achter gaat laten. Want je laat een gemeente achter waar je nadrukkelijk je handtekening op hebt gezet. En op persoonlijke noot wil ik je bedanken voor de steun en rugdekking die je mij gaf als fractievoorzitter. Natuurlijk gaan we je missen. Maar eerlijk gezegd geloof ik helemaal niets van dat je nu achter de geraniums gaat zitten. Daar ben je veel te nieuwsgierig en veel te ondernemend voor. En ik heb zo'n vermoeden dat we je hier snel weer ergens tegenkomen in een bestuurlijke functie, misschien een adviesrol of een andere nevenfunctie. Al was het alleen maar om die ene bestuurder nog te narren, maar bovenal omdat je tot op de dag van vandaag nog vol passie en energie zit. En voor nu rest ons een ding. Dank je wel, Simon. Dank je wel voor je inzet, je energie, je vasthoudendheid en alles wat je voor Lansingerland en Leefbaar 3B hebt betekend. Dank je wel.

De voorzitter: Ik ga het woord geven aan de heer Fortuyn. De zakdoekjes staan er al. Gaat uw gang.

De heer Fortuyn: Dank u wel, mijnheer de voorzitter. Wat moet je na zoveel mooie woorden? En het aardige is, dit is zo herkenbaar, wat gezegd wordt. Deels. Maar ook deels niet. Ik heb hier een stukje tekst voor me liggen. Ik heb het geoefend vanmiddag. Ik houd het binnen 5 minuten. Ik heb de burgemeester net 20 minuten horen praten en mijn geachte fractiegenoten Marjolein en Terry hebben ook 10 minuten gepakt. En heel veel komt terug in het feit dat het hetzelfde verhaal is als ik hier ook heb liggen. Maar ik benader het anders. Vanavond, dat ik om kwart over zeven, half acht van huis vertrok, vanuit Krimpen aan den IJssel, kwam mijn zoon binnen lopen. Die komt elke donderdagavond met zijn partner. Dan is meestal zo eens in de 4 weken, maar ook wel eens in de 2 weken, dan heeft papa vooruit gegeten en de rest van de familie gaat om kwart over zeven aan tafel en ik ga weg. En dat ga ik niet missen, dat ik weer hier moet zijn. Maar het is ongeveer ook het enige waar ik eigenlijk blij van ben dat ik daarvan af ben. Want je gezinsleven wordt inderdaad behoorlijk geraakt. Jij zei het ook, dank je wel, Marjolein. Je gezin heeft inderdaad best wel wat te lijden onder dit soort dingen. Tegelijkertijd, de A16 werd vanavond genoemd. Wees blij dat hij er ligt. En inderdaad, ik kom daar zo op terug. De burgemeester woont in Dordrecht, maar het scheelde minimaal 10 minuten om hier te komen. En ik ben er ook met een kwartier. Dat was wel weer een voordeeltje. Sinds oktober is dat zo. Dank, mijnheer de voorzitter, maar ook dank voor de mooie woorden. Welkom raadsleden, griffie en aanwezigen op de publieke tribune, familie en de kijkers thuis. Ik weet niet of dat er wel zijn. Ik zou willen weten hoeveel erop zitten. Ik denk dat het er duizenden zijn. Vorige week zaten er ook een aantal op, maar dat ging over LOO2 of zo. Na 12 jaar in het openbaar bestuur en het dienen van het land, maar vooral Lansingerland, is het moment van afscheid nemen daar. Ik doe het met een lach, maar ook wel met een traan. En weemoed. 2014, ik ga even terug, Lansingerland in zwaar weer. Financieel bijna aan de grond. Of bijna onder de grond, maar dat is meer voor de cultuurzaken hier naast mij. En in bezit van veel eigen grond vanuit de Vinex-opdracht van het Rijk uit de jaren negentig. Niemand weet dat meer. Geen rooskleurige start. En bovendien streng toezicht van de PZH, van de provincie Zuid-Holland. Als je meer dan een euro uitgaf dan je begroot had, dan kon je op het matje komen. Zie daar de

uitdaging. Ik vond het gewoon een uitdaging, Marjolein. Ik vond het gewoon leuk om te doen. Maar wie weet er nog van? Dan gaan we het rijtje langs. Het eerste grote dossier, 5 weken na mijn aantreden, de enorme geluidsoverlast van de HSL. Even rondkijken. Het is voor iedereen eigenlijk min of meer vergeten. En de co-creatie die gemaakt is met de club van Loekie, Sjon en Jeroen voor de oplossing, met de Stichting Stop Geluidsoverlast HSL. Bijeenkomsten in 't Manneke. Wie weet nog dat er 37,5 miljoen is binnengesleept voor dit project om de oplossingen te vinden voor de geluidsoverlast? Mijn griffier, die mij al 12 jaar heeft bijgestaan, die knikt ja. Wie weet er nog van de commotie rond de aanleg van de verlengde A16 en de moties vanuit Rotterdam en Lansingerland, niet horen, zien en ruiken? Wie weet er nog van dat er 100 miljoen bovenwettelijke gelden voor deze aanleg door Rotterdam en MRDH zijn opgebracht en Melanie Schultz er nog eens 15 miljoen heeft bijgelegd voor de verdieping? En wie weet er nog van dat in de aanlegperiode de Essentaksterfte kaalslag aanbracht in het recreatiegebied en een herinrichting van het Lage Bergse Bos? En wie weet er nog van de fietsveiligheid op de rotonde, structureel? Dat de rotonde structureel is aangepast? En ik hoop ook straks de Raadhuislaan. Wie weet er nog van dat de rotonde Noordeindseweg ... Dan ga ik even rechts kijken en ook aan de overkant. Dat de rotonde Noordeindseweg-Planetenweg geopend moest worden. 20214, dat was de hot issue. Ik kijk naar mijnheer Van den Beukel, nog een paar anderen. Mijnheer Blonk aan de overkant. Ik denk ook Marloes. Marloes was er ook bij. Je bent nog bij mij thuis geweest op het Noordeindse Hof residence. De club is bij me gekomen want die Noordeindseweg-Planetenweg. Die rotonde moest en zou open. U weet wat er mee gebeurd is, hij is nog steeds dicht. Ik zou hetzelfde kunnen zeggen van de mobiliteitsvisie. Dat we hier een jaar of 2, 3 geleden met het eerste onderwerp kwamen over het parkeerbeleid. Parkeren, autobezit et cetera in Lansingerland. Een mission impossible. Toch als eerste thema opgebracht. Inderdaad, moties, genegeerd. Werd naar huis gestuurd inderdaad, Fortuyn, doe je huiswerk over. Ik heb advies gegeven aan mijn ambtenaar. Hij werkt hier nog. Hij heeft van de week geloof ik nog een presentatie gehouden. Hier jongen, onder in de la. En er niet meer uit halen. Dat is hetzelfde, die rotonde, succes straks, jullie. Wie weet er nog van dat in 2020 het masterplan Wilderszijde werd vastgesteld met een negatieve GREX-verwachting van 14 miljoen? Ik denk dat mijnheer Van den Beukel het nog wel weet, maar AB weet er zeker van. 14 miljoen GREX-verlies. En als je vandaag kijkt, is dat gewoon een prachtige ontwikkeling. En dat bedoel ik met langetermijnontwikkeling. Maar wie weet er ook nog van dat de afspraak vanuit de VINEX-opgave en provincie Zuid-Holland was dat er maar 20 procent sociale woningbouw in Lansingerland gerealiseerd hoefde te worden? Maar niemand weet het meer. En wie weet ... Ik ga zo stoppen, hoor. Wie weet er nog van ... En het is ook vanavond opgebracht. En ook dank aan Michiel, ook aan de uitvoering, dat het afvalbrengstation. Het asociale van dat hele dossier was een trap op, bankstel op je rug en proberen in een container te krijgen. Anno 2020-2025. Maar dat geldt net zo goed voor de renovatie van scholen, buurten, openbare ruimte, et cetera. Er zijn zoveel mooie dingen te noemen. En zo gaat het hier ook. En het is ook heel normaal. Maar als het er is, al die dingen zijn gebeurd, dan zien we het niet meer. Ik kijk nu naar mijnheer Blonk. Als het er niet meer is, dan zien we het niet meer. En dat is eigenlijk een deel van de eerder vermelde motie alsnog ingelost. We willen het niet zien. Dat was namelijk de motie niet zien, niet horen en niet ruiken. Een deel van die motie is ingelost. Bij deze. Ik hoop dat de griffie daarmee akkoord gaat. Ik wil hiermee maar aangeven dat het goed is dat je doet vanuit een gedeelde waarde voor de samenleving als geheel. Je doet het voor de hele samenleving. Is het normaal? Eigenlijk niet. Er gaat veel werk en overleg aan vooraf. Met inwonersparticipatie, vroeger heette dat gewoon contact met protest- en actiegroepen. Tegenwoordig heet het participatie. Maar ook met medeoverheden, regio, nationaal. En bovenal met u als raad. De raad, de legitieme vertegenwoordiging van onze samenleving voor Lansingerland, met 33 zetels in de raad. Ooit begonnen met 29. U bent het hoogste orgaan van een gemeente. Gaat over te voeren beleid en heeft budgetrecht. Ik denk dat mijnheer Duivesteijn het prachtig heeft verwoord. Ik hoop dat die lijn ook doorgezet wordt. Maar mijnheer Duivesteijn, u kwam met een paar voorbeelden. Maar deze wethouder, geschreven met

een t en niet met een d, heeft een slechts uitvoerende taak. Ook de burgemeester gaf het al weer aan. Dat klinkt fijn, maar het is tenslotte wel zo. Daarbij ben ik wel geholpen door een meer dan uitstekend functionerend ambtelijk apparaat. Wees daar zuinig op. Want uw rol is ook om de voorziening in stand te houden, in de dienstverlening aan de burgers te voorzien, maar ook om vooruit te kijken naar wat er op middellange termijn komen gaat. De bouw van nog eens zo'n 9.500 woningen. Want er staan er ondertussen 1.500 op Wilderszijde. Westpolder is bijna klaar. Over twee jaar is dat klaar. Maar ook de aanpak van de N209. Het cadeautje van die 14,5 miljoen. Daar heb je wel mensen voor nodig om het uit te voeren. Maar ook de inrichting van het ov-busnet wordt aangepakt. De bereikbaarheid. En laten we eerlijk zijn. Ik ben 4 jaar actief financieel verantwoordelijk geweest voor deze gemeente. Ik heb altijd als ondernemer gezegd, geld is maar geld. En als klein voorbeeldje, eind 1900, begin 20^e eeuw is het Centraal Station in Amsterdam gebouwd. Het Rijk en het gemeentebestuur van Amsterdam hadden pijn in de buik voor 349.000 gulden. 349.000 gulden. We zijn nu ruim 100 jaar verder. Nu lachen we erom. En dat geldt voor heel veel investeringen. Je schrijft zo 50, 75, 100 honderd jaar af. Maar niet alleen dat. Ik kom op een klein laatste stukje. Daar is visie en lef voor nodig. Niet alles hoeft financieel afgewogen te worden. Kijk toch maar even rond naar een aantal partijen hier. Pas de maatschappelijke kosten-batenanalyse toe. Het is meer dan geld. Het is meer dan een optelsom van winst of verlies. En in mijn beleving is geld nog steeds geld. Afsluitend, mijnheer de voorzitter. Ik heb het denk ik net niet binnen 5 minuten gered. Ik heb 12 fantastische jaren meegemaakt. Er is veel tot stand gebracht en de samenwerking met de raad, colleges, ambtenaren en griffie maakte het geheel tot een feestje. Geachte raadsleden, vergeet het niet, lach ook eens af en toe. Behandel elkaar met respect. En na de vergadering lekker met elkaar een glaasje drinken. Neem je vak als leek ook serieus, maar neem het ook niet te serieus. En ik dank eenieder, ook de samenleving, want er zit een deel van de samenleving hier, van Lansingerland, dat ik uw wethouder namens Leefbaar 3B en de raad heb mogen zijn. Het ga u goed en Lansingerland zit stevig in mijn hart. Dank u wel.

De voorzitter: Dank. Dan gaan we even twee seconden stil zijn, maar dan gaan we door met de volgende portefeuillehouder, want we nemen vier keer afscheid vandaag. En voor het spreekgestoelte staat de heer Bik en die gaat Leon Hoek toespreken. Je moet even op de knop drukken en dan geef ik je het woord. Ga je gang.

De heer Bik: Dank je wel, voorzitter. En beste Leon. Ik werd vanavond steeds meer en meer zenuwachtig voor deze speech, want ik zag eerst al die politieke mastodonten binnen komen lopen op de publieke tribune. Daarna kreeg ik te horen dat het 5 minuten spreektijd is en ik had 15 gelezen. Dus ik heb een speech van een kwartier voorbereid. En dan na flamboyante Fortuyn een speech gaan houden. Hoe kansrijk kan je dan nog worden? Ik ga toch mijn best doen, beste Leon, want voor jou is dat heel belangrijk. Voor jouw afscheidsspeech heb ik meerdere mensen om input gevraagd en wellicht herken je wat uitspraken. Je bent 34 jaar geleden begonnen als raadslid in Bergschenhoek. Na een korte tussenpose van 4 jaar ben je in 2014 weer als fractievoorzitter in de raad gekomen namens de mede door jou opgerichte partij WIJ Lansingerland. En in 2022 boekten we een schitterend resultaat en werden we de grootste partij. En dat vraagt om het nemen van verantwoordelijkheid. En die nam je. 4 jaar geleden begon je als wethouder met een duidelijke belofte. Een ding wist je zeker, jij zou geen wethouder worden in een pak met een stropdas. De praktijk bleek weerbarstig. Die stropdas heeft het toch uiteindelijk een paar keer van je gewonnen. Maar gelukkig bleef daaronder altijd dezelfde Leon zitten. En dat is misschien wel het mooiste compliment dat je kunt krijgen. Want Leon is Leon. Authentiek, recht door zee, zonder dubbele agenda. En je maakte van je hart geen moordkuil en liet regelmatig het achterste van je tong zien. Dat leverde soms verrassende momenten op, maar niemand hoefde zich ooit af te vragen waar hij of zij aan toe was. En als je iets vertelde, dan deed je dat niet zachtjes. Er wordt weleens gezegd dat je fluistert als een straaljager. Ik weet niet of Defensie daar al interesse in heeft getoond, maar

je had de microfoon in ieder geval niet nodig. Je bent ook iemand van een stevige begroeting. Geen voorzichtig schouderklopje, maar een schouderbeuk waarvan je wist Leon is er. En eerlijk gezegd, dat past ook wel bij jou. Niet afstandelijk, maar betrokken. Niet formeel, maar menselijk. Je bent een echte dorpsman. Iemand die in Lansingerland geen 10 stappen kan zetten zonder een praatje aan te knopen. En die 10 stappen deed je ook vaak met je karretje achter je aan. Ik heb er heel vaak wat over gezegd. Ik vermoed dat boodschappen doen voor jou nog steeds minimaal een uur duurt. Maar juist die gesprekken maakten jou tot een bestuurder die wist wat er leeft. Of die weet wat er leeft. Je deur staat altijd open. Niet alleen voor bewoners en inwoners, maar ook voor collega's en politiek andersdenkenden, zullen we maar zeggen. Je bleef benaderbaar. Niet als bestuurder op afstand, maar als collega. Dat is een kwaliteit die in de politiek soms zeldzamer is dan we zouden willen. Maar achter die toegankelijkheid zat ook een enorme gedrevenheid. Je hebt de afgelopen 4 jaar veel in beweging gezet. En die open bestuurscultuur waar de burgemeester net over sprak ... Het begint me een beetje te benauwen, want hij heeft echt bijna letterlijk opgenoemd wat ik heb geschreven. Hebt u toevallig inzicht in mijn e-mail?

De voorzitter: Ik kan er niks over zeggen.

De heer Bik: Je gaf een stevige impuls aan de ontwikkeling van Greenport, met Horti Science, het Horti Innovation Center, de eerste stappen richting het Horti Science House en de samenwerking met Wageningen University. Je zette de internationaliseringsagenda op de kaart. Je trok tijdens de Poldermaand de glastuinbouw in, ging letterlijk langs de ondernemers en gaf jonge ondernemers in het Oostland een podium. Je werkte samen aan de Samenlevingsvisie, vernieuwde het Integraal Huisvestingsplan, bracht duidelijkheid voor sportverenigingen met een nieuwe tarievennota, introduceerde de Tour de Sport en de Avond van de Sport. Je zette stappen in de schuldhelpverlening, de aanpak van armoede, de ondersteuning van gedupeerden van de toeslagenaffaire en de opvang van vluchtelingen. En misschien nog wel belangrijker, Leon, je hebt geholpen aan een andere bestuurscultuur. Minder achterkamertjes, meer openheid, meer ruimte voor de raad en een college dat een afspiegeling wil zijn van de gemeente. Maar als ik vraag waar je het meest trots op bent, dan denk ik niet dat je als eerste over plannen, projecten of gebouwen gaat beginnen. Ik denk dat je zou beginnen over mensen. Over jongeren die een kans kregen, over gezinnen die hulp vonden, over inwoners die net dat ene zetje nodig hadden. Want daar ligt jouw hart, Leon. In het sociaal domein, bij kwetsbare inwoners, bij mensen die soms even iemand nodig hebben die naast ze gaat staan. En misschien vat dat jouw periode als wethouder nog wel het meeste samen. Je was niet perfect, maar je was altijd oprecht. Niet glad, maar wel eerlijk. Niet gemaakt, maar echt. En juist daarom zullen veel mensen je herinneren. Niet alleen als wethouder, maar vooral als Leon. Namens ons allemaal vanuit de fractie wil ik je bedanken voor je enorme inzet, je betrokkenheid, je energie en je warme hart voor Lansingerland. We wensen je alle goeds voor de toekomst. En een ding weten we zeker. Waar je ook terechtkomt, en misschien is het wel op de pumptrack, wie zal het zeggen? Ze zullen je daar waarschijnlijk al horen voordat ze je zien. Dank je wel, Leon.

De voorzitter: Ook Leon heeft wat voorbereid. Heb je de microfoon nodig?

De heer Hoek: Het is altijd zo dat de afstand bij mij tot dit spreekgestoelte net iets te ver is. En nu heb ik toch een goede bril, maar op de een of andere manier heb ik wel eens gevraagd kan dat niet verstelbaar zijn? Maar goed. Daarom doe ik het altijd met de tekst in mijn handen. Elk afscheid betekent de geboorte van een herinnering. Laat ik met het college beginnen. Ik heb dat altijd aangeduid als samen aanvullend. Kortom, samen aanvullend. Vier afzonderlijke karakters. En dat is echt waar. Met de insteek om er gezamenlijk uit te komen, altijd. We zijn nog nooit rollend de collegekamer uitgekomen. Nog nooit heeft er iemand een deur hard achter zich dichtgeslagen. En dat is een heel mooi gegeven. Ook keken we niet naar hoeveel raadszetels iemand achter zich had

of dat hij dan binnen het college meer te vertellen had. Absoluut niet. Het was altijd op basis van vertrouwen, elkaar iets gunnen. Laat ik beginnen met Simon. Simon, ik heb sterk het vermoeden dat Maggi dezelfde uitwerking heeft als een Duracell batterij, want Simon doet overal Maggi op. Volgens mij word je daar een beetje druk van, Bert Visscher kan nog veel van hem leren, denk ik, als ik Simon zo meemaak. Maar Simon is een echte terriër. Met de energie van een Jack Russell. Blijven blaffen als de deurbel gaat. Je wordt er doodziek van. Ik heb zo'n Jack Russell gehad. En dan zeg je stop, blijven blaffen. Vreselijk. Niet aan te sturen. In de regio, Simon, ben je echt een begrip. Ik kom ook bij de MRDH en ze hebben het heel vaak over Simon. En dat is niet voor niks. Hij heeft ook heel erg veel bereikt voor onze mooie gemeente. Kenmerkende uitspraken van Simon zijn, naast de kreten, "ze zijn knettergek geworden" en dat meent hij dan ook echt. Dat is geen twijfel over. "Ze zijn knettergek geworden." Of: "Mij niet bellen." Of: "Zal lekker wezen." Dat is een beetje Simon in het kort. Maar in ieder geval nu genieten van je verdiende rust. En ik wens je vrouw echt heel veel sterkte toe. Titia. Jij bent toch een beetje de schooljuffrouw van onze klas en hield ons op de rails. Je kon ons ook als een echte schooljuf soms aanspreken. Hadden we nodig. Maar dat was wel goed. Je bracht heel veel bestuurlijke ervaring mee. Daar heeft de burgemeester zojuist ook al iets over gezegd. En dat konden we in ieder geval goed gebruiken. Je hebt echt ingewikkelde dossiers voor je kiezen gehad en die heb jij eigenlijk allemaal tot een bijzonder goed einde gebracht. En dat is een prestatie op zich. Dank en als echte familievrouw, ga ervan genieten. Maar dat gaat jou lukken. Michiel. Ik ben heel vaak jaloers op jou. Want hoe jij stukken analyseert, de stukken tot je neemt en ze op een goede manier voor het voetlicht weet te brengen, dat heb ik allemaal niet. Dat is echt waar. Je bent echt een bijzonder degelijk bestuurder die je eigenlijk ieder bestuur gunt. Voor jou is de toekomst nog een open boek. Maar met deze kwaliteiten ga jij er zeker komen. En ik zal je humor gaan missen. Want wat velen niet weten, is dat wij ontzettend veel gelachen hebben en ontzettend veel pret hebben gehad. En dat ga ik zeker missen. Rik, je bent de tiende burgemeester die ik meemaak. En ik heb vergelijkingsmateriaal. Maar maak je geen zorgen. En dat is echt waar. De burgemeesters die met name de gemeente Lansingerland heeft gehad, zijn allemaal goede burgemeesters geweest, in mijn optiek. Maar wat aan jou opvalt, is de warme belangstelling voor de mensen achter de politicus. De zorgzame vader van het college. Maar ook het geloof dat het goed is om verschillende persoonlijkheden aan de colleegetafel te hebben. Kortom, elkaar aanvullen. Daarnaast word je niet snel zenuwachtig. Dat is ook prettig. En dat heeft alles te maken met de deskundige bagage die je meeneemt. En dan wil ik iets tot de raad zeggen. En dat is eigenlijk een mop met een duidelijke boodschap. En voor de millennials onder ons, een mop is een kort verhaaltje waarin je mensen aan het lachen probeert te krijgen. Dat is echt waar. Tegenwoordig wordt dat overgenomen door social media en allerlei andere filmpjes die je voorbij ziet komen. Maar een mop is een kort verhaaltje van heel vroeger waarmee je mensen aan het lachen probeert te krijgen. En vroeger was dat heel normaal. Dan ging je naar de brandweer en zei je heb jij nog een nieuwe mop? Is helemaal over, bestaat niet meer. Maar ik heb nog wel een mop met een duidelijke boodschap uit de jaren tachtig. Toen de gulden nog bestond en ook de strippenkaart. Dat speelde zich af in Den Haag, bij het Binnenhof. En daar zat een man op straat en die leefde op straat. En er kwam een politicus naar buiten. Die herken je over het algemeen wel, zeker toen nog, aan de stropdas. En dan zei die man: mijnheer, mag ik u iets vragen? "Natuurlijk", zei die. Hij zegt: "Ik heb geen geld om eten te kopen. Ik eet gras op dit moment. Heeft u een kleine bijdrage voor mij?" En die man pakte zijn portemonnee. Hij was natuurlijk van een bepaalde partij die een groot hart had. En hij zei: "Joh, hier heb je tien gulden. Ga lekker eten." En dat deed hij. En de volgende dag dacht hij dat is eigenlijk prima verlopen. Dan ga ik het nog een keer proberen. Toen kwam er een man, ook weer van een andere partij. Die kwam ook het Binnenhof af. En dan zei hij: "Mijnheer, hetzelfde verhaal. Ik leef op straat. Ik heb geen geld om te eten. Ik eet gras op dit moment." En toen zei die man: "Hier heb je een strippenkaart." Hij zegt: "Een strippenkaart kan ik toch niet opeten?" Hij zegt: "Nee, maar twee haltes verder staat het gras zo hoog." Wat ik daarmee wil zeggen, nu komt het, de zelfredzame samenleving is goed, maar laten we nooit de strippenkaart

geven. Blijf oog houden voor de mensen die het niet redden. Want dat is belangrijk. Dit college en de vorige raad hebben hiervoor gekozen. En dat is mooi. We hebben nooit gesproken over of dit ook geldt voor mensen die niet lang genoeg in Lansingerland wonen. Want dat is gewoon voor alle mensen. En wie bepaalt hoelang je in Lansingerland woont en ergens recht op hebt? Kom op. Laten we dit creëren. En dan bedoel ik dit en niet dit. Want dat is belangrijk. Er is genoeg tweespalt in de samenleving. En soms wordt dat in verkiezingstijd aangewakkerd. Wat mij betreft niet nodig. Blijf bij je eigen kwaliteiten en waar je zelf voor staat. De raad staat de komende tijd voor scherpe keuzes. Laat je vooral leiden door de menselijke maat. Want dat maakt een gemeenschap een gemeenschap. En dan mijn eigen partij. Dank dat ik de kans heb gekregen. Dank ook aan de medeoprichters Jan Jumelet en Petrine van Olst. Dank ook aan de club die er nu zit. Een club waarbij het DNA van WIJ in goede handen is. Dat doet me deugd. Een club die is samengesteld uit vele stromingen. Alle landelijke politieke partijen die ook in deze raad zitten, zijn vertegenwoordigd in WIJ Lansingerland. Maar ook bijna alle religieuze stromingen. Dat maakt WIJ, WIJ. Het zit al in de naam. Over je schouder heen kijken en de overeenkomsten zoeken. Het is een kwestie van niet uitspelen, maar meespelen. En vooral samenspelen. Tot slot onze zeer dierbare ambtenaren. Ik zal daar straks, of volgende week in mijn afscheid richting de organisatie, ook nog wel het een en ander over zeggen. Dank. In hoofdletters, dank. Wat wordt er in dit huis hard gewerkt. Vroeger hadden we altijd het stigma van de ambtenaar die dan de hele dag met een mapje in het rond liep en eigenlijk niemand wist wat hij aan het doen was. Dat is hier, zet je oren goed open, absoluut niet het geval. We mogen trots zijn op deze club mensen. Bezuinigen op personeel klinkt heel erg makkelijk. Maar onafhankelijk onderzoek van Cebeon heeft uitgewezen dat we het bijzonder goed doen. Wij doen het bijzonder goed, afgezet tegen het aantal inwoners en de uitdagingen waar we voor staan. En Simon heeft daar ook al aan gerefereerd, omdat het heel belangrijk is dat dit de aandacht krijgt. Qua overhead zitten we bij de laagste vijftientig gemeenten van Nederland. Laten we ons menselijke gereedschap koesteren. En dan ga ik afronden. Nu dacht u natuurlijk van mij af te zijn, maar ik moet u teleurstellen. Ik vind het spelletje veel te leuk. Morgen zit ik weer aan de andere kant van de tafel. Dankbaar dat ik een bijdrage heb kunnen leveren aan de samenleving waar ik opgegroeid ben. Een samenleving waar ik een groot hart voor heb. Dank u wel.

De voorzitter: Ik hoor naast mij portefeuillehouder Muis zeggen: "En door." Zo is het. Dat is wel waar. We gaan ook door. Er worden heel veel mooie woorden gewisseld vanavond en dat is goed om bij te zijn. Het woord is aan de heer Weerheijm. Gaat uw gang.

De heer Weerheijm: Dank u wel, voorzitter. Ik heb mijn tekst netjes uitgeschreven. Dat doe ik de laatste tijd eigenlijk niet meer zo vaak, dus ik hoop me netjes aan de tijd te kunnen houden. Maar ik heb ook nog wel eens de neiging om dan gewoon helemaal van het script af te gaan. Maar ik ga mijn best doen.

De voorzitter: De ervaring leert dat neigingen onderdrukken ook best eens goed is.

De heer Weerheijm: Ik zie de griffier ook paniekerig kijken, ik ga mijn best doen. Beste Michiel, wat een bijzondere avond is dit. Ik had de hele dag al een beetje een raar gevoel. Want je weet dat het gaat komen. En dan toch is het nu zover. Dat is toch raar. Na vier jaar in het college en meer dan twaalf jaar in de raad neem jij vanavond afscheid van de gemeentepolitiek in Lansingerland. Voor mensen die meetellen, dat is inderdaad zestien jaar. Dat is een lange tijd. Ik ken maar weinig mensen die zoveel tijd, energie en passie hebben gestoken in het beter maken van onze mooie gemeente Lansingerland. Ik wil je graag even een klein beetje terugnemen. Eigenlijk naar het eerste gesprek dat ik ooit had met Michiel. Dat was heel lang geleden. Ik was een jaar of vijftien. Dat is meer dan tien jaar geleden. Dat was bij een barbecue van onze afdeling D66 Pijnacker-Nootdorp/Lansingerland. Volgens mij ergens in Pijnacker. Ik weet niet meer echt waar. Ik was een

jaar of vijftien, zestien en ik was net lid geworden van D66. Ik dacht ik kom eens kijken wat het is. Ik had een uitnodiging gekregen. Daar kwam ik dan. Een beetje onwennig, maar er werd me ook meteen drank aangeboden. Ik was toen ook al ongeveer even lang als ik nu ben ... Kon toen nog. Ik raakte in gesprek met jou en met Rob Snijders, ook een oude bekende. Heeft ook nog in de raad hier gezeten. Het was meteen eigenlijk heel erg gezellig. Een beetje gebabbeld en dergelijke. En jij zei, je was toen fractievoorzitter, kom een keertje langs bij ons in de fractie. Volgende week maandag of zo is onze eerste vergadering weer. Stuur als je aankomt Erik, die zat toen ook in de raad, Erik Jonker, even een appje. Dan word je wel weer binnengelaten. Ik liep naar binnen. Ik ging toen in onze fractiekamer zitten. Ik zei hoi. En ik ben eigenlijk nooit meer weggegaan. En dat kwam door jou eigenlijk, Michiel. Want de rol die jij hebt gespeeld in mijn ontwikkeling, van het gastje van vijftien tot nu, tot fractievoorzitter, is illustratief voor wat jij voor D66 Lansingerland hebt gedaan. De rol die jij hebt gespeeld. Je hebt de partij opgebouwd, uitgebouwd, begeleid, gecoacht. Eigenlijk gemaakt tot wat ze nu is. Want niet eens heel erg lang geleden, in 2010, compleet ondenkbaar, daarvoor bestond D66 helemaal niet in Lansingerland. In de jaren negentig hebben er wel wat D66-precedenten bestaan in onder meer Berkel en Rodenrijs. Maar op dat moment was er geen D66. In 2009 was de afdeling net heropgericht, samen met Pijnacker-Nootdorp. Want er waren ook een beetje gelijkgestemde zielen. Jij was een van de eerste mensen die daar ook bij betrokken was. In 2009 besloten jullie mee te doen aan de gemeenteraadsverkiezingen van 2010. Ik kon nog een stukje terugvinden uit de Telstar van 2009. En in 2010 deed D66 voor het eerst meer en jij werd samen met Jeroen Heuvelink toen in de raad gekozen. Dat was al in 2010. Ik hoorde Simon net zeggen: weet u het nog? Michiel was er op al die momenten daarvoor eigenlijk ook al bij. En in 2014 werd je opnieuw herkozen. Toen verdubbelde D66 ook van twee naar vier zetels. Dat hebben we helaas nooit meer gehaald. Maar goed, een hele mooie verkiezing was dat. En ook in 2018. Toen was je onze lijsttrekker. Werd je herkozen. In 2022 was je onze nummer twee. Werd je ook herkozen en nam je daarna natuurlijk zitting in het college. En afgelopen verkiezingen was je onze lijstduwer. Volgens mij ook op de langste lijst uit de geschiedenis van D66 Lansingerland. Dat zijn een hele stapel verkiezingen inmiddels. Vier keer herkozen, in totaal vijf verkiezingen. En de afgelopen vier jaar als wethouder aan de slag mogen was voor jou ook echt de kers op de taart van jouw politieke carrière. Je hebt veel gerealiseerd voor Lansingerland. Er zijn al een heleboel punten genoemd door de burgemeester. Ik ga ze toch nog even noemen. Denk aan het bestuursakkoord. Een lang bevochten afspraken met de provincie die echt van belang zijn voor de toekomst van Lansingerland. Maar ook veel kleine dingen, zoals het uitdelen van duizenden gratis bomen aan onze inwoners. Het voortdurend blijven pleiten voor een afvalstelsel waarin iedereen eerlijk bijdraagt. Hoeveel herrie dat ook kon opleveren, zowel in de raad als daarbuiten. Daar bleef je altijd voor staan. Het realiseren van flexwoningen. Nu nog op een plek, binnenkort op twee plekken. Waar je ook altijd voor bent gegaan. En ook het doorbreken van die bestuurscultuur die er vroeger was in Lansingerland. Altijd bereikbaar voor, sowieso voor onze partij, maar ook voor andere partijen. En altijd een open deur in de richting van het college, eigenlijk. En natuurlijk ook de opening van het GIS, al een aantal keer genoemd, was een heel mooi moment, vlak voor de verkiezingen, dat we dat met elkaar konden doen. Ik heb Michiel de afgelopen jaren leren kennen als een integere politicus die het belang van Lansingerland altijd bovenop zet. Die niet opgeeft, ook niet als het moeilijk wordt. Die bereid is om met iedereen in gesprek te gaan. Maakt niet uit welke partij. Maakt niet uit of het een boze inwoner of een blijde inwoner of alles daartussenin is. En die altijd een origineel idee heeft om toch dat compromis te vinden dat nodig is om iets te laten slagen. Zoals ik al zei, voor onze partij is Michiel ook echt onmisbaar geweest. Niet alleen inhoudelijk, maar ook vooral voor de goede sfeer die we met elkaar hebben. Michiel is namelijk een van de trouwste leden en medeoprichter van de illustere Whisky Democraten. Dat is onze eigen D66-whiskyclub. De meest democratische whiskyclub van Lansingerland, durf ik wel te zeggen. Daar blijven we elkaar gelukkig ook gewoon nog zien. Vanmiddag verstuurd je nog de datumprikker voor de eerstvolgende afspraak. Dus ook voor die sfeer ben jij heel belangrijk geweest. En voor mij persoonlijk ben je echt

niets minder dan mijn politieke mentor. En overigens is Michiel ook degene die mij ooit aan de whisky heeft gekregen. Op een avondje ... Ik weet ook heel goed wanneer. Het was niet toen ik vijftien was. Nee, dat was ver daarna. Het was op een avond na een van onze eerste commissies samen. Volgens mij ergens in 2018. Ik kan me nog goed herinneren hoe ik toen toch licht slingerend terugfietste naar huis. We hebben zo over de jaren een hele bijzondere band met elkaar opgebouwd. En ook met jouw gezin. Dat weten de meeste mensen ook niet. Ik heb jouw jongste zoon Tobias echt jarenlang bijles gegeven toen ik zelf nog op de middelbare school zat. Dat betekent ook gewoon heel erg veel voor mij. De realisatie dat jij straks niet meer als raadslid, niet meer als fractievoorzitter en niet meer als wethouder betrokken bent bij D66 Lansingerland is eigenlijk bij mij en ook bij de rest van onze fractie nog helemaal niet geland. Tegelijkertijd zijn we ook heel gelukkig dat we altijd nog kunnen rekenen op jouw advies en kennis. Want je hebt natuurlijk een hele hoop inside knowledge opgebouwd, zeker in het college. Daar gaan we natuurlijk gretig gebruik van maken vanuit de oppositiebankjes. Ik kijk even naar die partijen. Wees maar gerust. Het wordt hartstikke leuk de komende vier jaar. Maar vooral, Michiel. Namens D66, namens Lansingerland, maar ook namens mezelf: heel erg bedankt voor alles wat je hebt gedaan voor ons. Dank je wel.

De voorzitter: Het is opvallend dat in alle bijdragen sterke verhalen centraal stonden, maar in deze bijdrage stond sterke drank centraal. Dat is wel mooi. Ik geef wethouder Muis het woord. Gaat uw gang.

De heer Muis: Dank, voorzitter. Er is heel veel gezegd. Dat had ik wel een beetje verwacht, alle successen zal ik zelf niet herhalen. Ik vind het ook nooit zo chic om jezelf op de borst te kloppen. Wat blijft er dan over? Een dankwoord. En ook nog een klein moralistisch verhaaltje. Ik weet niet of u aan het eind gaat staan, maar dat gaan we beleven. Dank, Brecht. Echt, heel fijn. Ik ga niet huilen. Rik, ook hartstikke bedankt. Ik vind het heel jammer dat ik nu wegga. Vooral jammer voor jullie. Met mij komt het wel goed. Meestal eindigt een speech met dankwoorden en tranen, daarom begin ik met het dankwoord. Ik hoop dat dat een beetje goed uitkomt. Allereerst dank voor de onvoorwaardelijke steun van mijn vrouw Els. Die zit thuis en kijkt mee. Zij is er volgende week zeker bij, want die had niet zo'n behoefte aan de rest van deze vergadering over de Kadernota, hoewel ze wel heel vaak heeft meegekeken en me altijd vertelde hoe ik het had gedaan. Je kwam laat thuis en kreeg dan toch nog een review. Dank ook aan mijn zoons. Eentje kwam al voorbij, Tobias. Maar ik heb ook nog een zoon, Floris. Ik hoor al bijna twintig jaar van hen: "Moet je vanavond weer weg?" Het antwoord is vaak ja. Eerst voor een studie Bestuurskunde in de avonduren, daarna twaalf jaar als raadslid en vervolgens vier jaar als wethouder. Eigenlijk zijn ze de afgelopen twintig jaar niet anders gewend. Ik denk ook waarom vragen ze het dan telkens? Maar dank voor jullie geduld. Jullie kijken wellicht ook mee. Ik hou van jullie. De lijst van mensen die ik wil bedanken is heel lang. Dat krijg je met zo'n lange periode. Raadsleden, er zijn er nog enkele die er nog zitten, Marjolein uit die tijd. En volgens mij heb ik ze dan gehad. Leon natuurlijk, maar Leon is een soort Heintje Davids, dus we gaan zien hoe vaak die nog terugkomt. Raadsleden, oud-raadsleden, er is natuurlijk onwijs veel gebeurd. Burgemeesters, griffiers, gemeentesecretarissen, ondernemers, inwoners en natuurlijk iedereen binnen de partij. Ook daar hebben we het nodige meegemaakt. Daar zal ik jullie niet mee vermoeien. Maar wat Brecht zei, D66 Lansingerland was wel een beetje mijn kindje. Een ander kindje, maar ik stond aan de wieg en het is nu volwassen. Ik kan het met vertrouwen loslaten aan Brecht en vele andere enthousiaste leden. Veel succes daarmee en veel plezier ook. Dat plezier komt vast weer, maar succes zit er altijd in. De afgelopen zestien jaar, en zeker de laatste vier jaar als wethouder, waren intens. De burgemeester zei het al. Toen ik het hoorde, dacht ik heb ik dat in mijn eentje gedaan? Natuurlijk niet. Dat doe je als college, met de hele raad en met de hele ambtelijke organisatie. Daarom was het ook mogelijk. Dank aan mijn collega-wethouders: Titia, Simon, Leon en natuurlijk ook Rik. Van ieder van jullie

heb ik iets waardevols geleerd. Leon had het er ook al over. Ik heb het iets korter opgeschreven. Van Titia heb ik geleerd dat het niet erg is om duidelijk te zijn. Van Simon heb ik geleerd om de lat hoger te leggen en de taart groter te maken en niet kleiner. Dat is misschien ook iets voor een nieuwe coalitie. Je kunt denken heb ik geld voor deze taart? Maar je kunt ook denken misschien hebben andere mensen ook trek in die taart en willen ze meedoen. Maak de taart groter. Leg de lat hoger. En van Leon heb ik geleerd niet om hard te schreeuwen, maar wel om vanuit je hart te spreken. Dank daarvoor. Dank ook aan burgemeester Van der Linden. Dat zeggen we eigenlijk nooit. Beste Rik, hartstikke bedankt. Ik heb je natuurlijk mede gekozen, net als de vorige burgemeester, Pieter van de Stadt. Toen zat ik als raadslid in de vertrouwenscommissie. Heel veel succes met je nieuwe clubje. Dat gaat vast helemaal goed komen. Ook veel plezier daarbij. Dank aan mijn ondersteuningsteam. Een deel daarvan zit in de zaal, toppers allemaal, Anja, Aart-Jan en Rob. Dank ook aan de bodes, de beveiliging, de catering, de schoonmaak, maar vooral aan alle ambtenaren met wie ik heb mogen samenwerken. Ik heb dat ook andersom zo ervaren. Het wederzijds respect en vertrouwen maakt dat je heel veel met elkaar voor elkaar krijgt. Allemaal bevlogen professionals. Eentje wil ik toch speciaal noemen. Ze zit ook vanavond in de zaal, Natasja. Jij was voor mij echt een baken van rust en overzicht. Het is allemaal niet vanzelf gegaan. Dat hoef ik jou niet te vertellen. Natasja staat even symbool voor alle ambtenaren met wie ik heb samengewerkt. Tot zover het gezellige deel. Zoals gezegd neem ik afscheid van de politiek in Lansingerland. Hoewel je weet het nooit. Ik zie natuurlijk allerlei colleges die net niet beginnen of waar toch nog kleine kinkjes in de kabel komen. Ik kwam laatst een wethouder tegen die zei: "Ik wacht rustig een half jaar, dan vallen de eersten weer om en ga ik weer aan de slag." Zo zit ik er niet in. Ik ga ervoor, of ik ga er niet voor. En altijd volgens mijn eigen regels, niet die van een ander. Ik heb altijd gewerkt vanuit de richtingwijzers van D66. Die zijn heel ruim geformuleerd. Er zijn hele boekwerken over geschreven. Je komt er een heel eind mee. Maar vooral voor het algemeen belang. Daar werd ook door anderen al aan gerefereerd. Een gezonde democratie betekent dat iedereen meetelt en dat alle belangen worden gewogen. Politiek gaat niet over een meerderheid die haar wil oplegt aan de rest. Ook niet over alleen maar roepen wat je allemaal niet wilt. En ook niet alleen over je eigen achterban. De gemeente is geen weggeefwinkel waar je individuele cadeautjes uitdeelt. Besturen gaat over dienen. Over het algemeen belang. Over wat goed is voor ons allemaal en het belang voor volgende generaties. Staar je niet blind op het hier en nu. Dat zei Simon ook al. Kijk vooral verder vooruit. Wat voor samenleving wil je voor je kinderen achterlaten? En niet zozeer de mensen die nu al alles al bezitten en vanuit hun eigen belang het willen houden zoals het was, of terugverlangen naar een niet bestaand nostalgisch ideaal uit het verleden. Kijk positief vooruit. Ik heb dat ook in de Heraut gezegd, kijk vooruit, toon leiderschap, voer het debat scherp. Iedereen zal zeggen dat doen wij toch? Ik denk dat het nog best wat scherper kan. Niet op de persoon, maar wel op de inhoud. Opvattingen mogen botsen, moeten botsen, juist om daarna samen verder te komen. Wat mij betreft zou het moeten gaan om de beste ideeën, niet om welke ideeën het beste verkopen. In Lansingerland hebben we de afgelopen vier jaar laten zien dat het echt anders kan. Een college van vier verschillende partijen. Verschillend in grootte. Een veelkleurige coalitie, vanuit gelijkwaardigheid, met ruimte voor de hele raad, draagvlak voor de raad en daarmee ook in de samenleving. Dat was niet vanzelfsprekend. Het gaat om het willen delen van macht en verantwoordelijkheid. Dat kon alleen door wederzijds vertrouwen en doordat de grootste partij vier jaar geleden, WIJ Lansingerland, ervoor koos om die macht te delen binnen de coalitie en met de hele raad. Daarvoor verdient Leon alle lof. De open bestuurscultuur is ook nadrukkelijk verbonden met burgerparticipatie. Daar was ik ook van. Dat hebben we geweten, maar ik had het ook heel graag gewild. Want als raadslid vond ik ook altijd iets van participatie en communicatie. Het is ook mijn achtergrond. Het was niet eenvoudig om te realiseren, maar wel essentieel om een keer duidelijke regels met elkaar vast te stellen. En ik ben er trots op dat het inmiddels stevig en concreet is verankerd in de werkwijze van de gemeente, maar ook in de samenleving en binnen de raad. Het valt of staat natuurlijk wel met het feit dat iedereen zich aan zijn eigen rol houdt. Maar

goed, dat gaan we beleven. Ik sluit af met een oproep aan uw raad en aan het nieuwe college, dat morgen start. Voer het debat scherp, maar eerlijk, met open vizier. Beloof niet wat je niet waar kunt maken of waar je niet over gaat. Sta voor eerder gemaakte keuzes en vastgesteld raadsbeleid. Dan ben je navolgbaar en betrouwbaar richting inwoners, ondernemers en bestuurlijke partners. En misschien wel het belangrijkste, individueel, zorg dat je jezelf iedere dag in de spiegel kunt aankijken. Wie de samenleving wil verbeteren, begint bij zichzelf. Ik kijk met dankbaarheid terug, maar vooral positief vooruit. Ik heb ervan genoten. Het beste komt nog en dat wens ik jullie allemaal ook toe. Succes allemaal.

De voorzitter: Dank, wethouder Muis. Dan gaan we over naar Arjen Hofman voor zijn vijf minuten richting mevrouw Cnossen. We weten allemaal dat tijd behoorlijk rekbaar is. Dat hebben we al gemerkt. Gaat uw gang. Als u het knopje even wilt indrukken. Hij doet het niet. Even de kaart eruit en weer in. Ik zie hem niet. Nu doet hij het wel goed.

De heer Hofman: Voorzitter, ik ga u verbazen als het gaat om de tijd. Beste Titia, ik ga deze speech voor jouw afscheid proberen vorm te geven in dezelfde vorm als dat jij dat in deze raad ook altijd gedaan hebt, kort, de burgemeester noemde dat beknopt, to the point, maar o zo goed voorbereid. Aan het einde van de zomer van 2021 kondigde Ankie van Tatenhove haar afscheid als wethouder bij onze ChristenUnie-fractie aan. Er is toen gezocht naar iemand die de periode tot de verkiezingen wilde opvullen. Toen de selectiecommissie uiteindelijk bij ons in de fractie met de kandidaat kwam, was dat Titia. De reacties daarop in de fractie waren: "Echt? Gaat Titia dat doen?" Er was in die ruimte een iemand met een groot vraagteken boven zijn hoofd. Titia? Wij maakten snel kennis. Maar het feit dat jij hier vroeger in Berkel wethouder was geweest, maakte dat de meesten je kenden. En het feit dat je na je burgemeesterschap in Woudenberg weer hier was komen wonen, was de meeste fractieleden niet ontgaan. Niets zo permanent als het opvullen van een tijdelijke positie, want na de op te vullen periode tot de verkiezingen volgde een nieuwe periode. En Titia toonde zich bereid om ook in die periode onze wethouderskandidaat te zijn. Zo gezegd, zo gedaan. Het werd iets minder sociaal domein en iets meer ruimtelijke ordening. Maar een bestuurder met zo'n statuut kun je elke post geven en die maakt er iets goeds van. Ik zei al iets over je stijl in de raad. Je goede voorbereiding was in alles merkbaar. En wat je geliefd maakte, is dat je altijd mensen zelf opzocht. Daarin was je een voorbeeld voor veel bestuurders, in waar je tijd voor maakt in je agenda. En over kort en to the point heb ik een kleine anekdote uit de vorige raadsperiode die jou en jouw optreden hier volledig karakteriseert. Een zeker duoraadslid van de VVD, uit het verhaal zal de kenner vast ontdekken over wie het gaat, had een aantal vragen voorbereid. Hij had een krantenartikel gelezen met belangwekkende zaken, waarover hij een uitvoerige inleiding hield en een spervuur van vragen had aan Titia. De eerste vraag was of de wethouder het artikel gelezen had. Titia antwoordde, kort, to the point en inhoudelijk volledig correct: "Voorzitter, het antwoord op vraag een is nee. En daarmee zijn de overige vragen niet meer aan de orde." De zaal barstte in lachen uit en de indiener berustte in het antwoord. En dat berusten zegt ook iets over jou. Want menig wethouder zou hier niet mee weggelopen en vervolgvragen hebben gekregen. Maar jij bezit de uitzonderlijke gave om de raad met woorden zo te bespelen dat je het krijgt zoals je het wilt. Niet manipulatief, maar wel sturend, op een manier die heel veel respect afdwong. Beste Titia, dank voor al jouw inspanningen voor onze mooie gemeente. Voor jou breekt nu een nieuwe periode aan waarin ik jou heel veel plezier, geluk en Gods zegen toewens. Dank je wel.

De voorzitter: Dank, mijnheer Hofman. Het woord is nu aan wethouder Cnossen.

Mevrouw Cnossen: Dank u wel, voorzitter, voor het laatst. Een hele andere insteek, want er is al heel veel gezegd. Groter denken, klein doen. Dat is een dun boekje, een oproep van Tjeenk Willink uit 2018. Sinds ik dat gelezen heb, heb ik ontdekt dat dat mijn leidraad is in het lokaal bestuur, waar ik, zoals u weet, al heel lang actief ben. Want ook voor 2000 schreef ik heel veel in De Heraut.

Daar zag ik ook het een en ander. Volgens Tjeenk Willink kan politieke democratie niet zonder maatschappelijke democratie. Dat zijn actieve burgers. Groter politiek denken, over een kabinetsperiode heen en partijpolitiek overstijgend, maakt kleiner maatschappelijk doen mogelijk. Invester in goede uitvoering, zei Tjeenk Willink toen al. Een andere naam: Tim 'S Jongers, bekend van De Correspondent. Hij publiceert veel over armoede en ongelijkheid in de samenleving. Hij pakte bij de jaarlijkse Tjeenk Willink-lezing deze draad van groot denken en klein doen weer op. De titel van zijn lezing: Hoe betrokken burgers in stilte de gaten van onze rechtsstaat dichtten. Hij ontdekte veel stille veranderaars, mensen die Nederland proberen te fixen vanuit hun werk of vrijwilligerswerk. Probleem, volgens 'S Jongers: je hoort ze een stuk minder dan die 7,5 procent twitteraars die het publieke debat verzieken. En dan kun je denken dat ze niet bestaan. Stille veranderaars gaan naast kwetsbare burgers staan en helpen hen hun recht te halen. Zij denken groot en doen klein. Ik voel me serieus genomen, gezien of gehoord. Dat is het effect. De kern van de rechtsstaat is eerlijk behandelen. Als het niet lukt in het systeem, dan maar om het systeem heen. Tim 'S Jongers zag bijvoorbeeld een stille veranderaar in Zoetermeer. Een directeur van een basisschool die zich inzet voor leerlingen in armoede door bijvoorbeeld winterkleding of een schoolontbijt te regelen. Want je kunt niet leren met een lege maag. Dat moest om het systeem heen, want de gemeente vond ontbijt de verantwoordelijkheid van ouders. In elke gemeente heb ik stille veranderaars gezien. In Berkel en Rodenrijs, Woerden, Woudenberg en Lansingerland. Inzet voor de voedselbank, de schuldhulpmaatjes, de mantelzorgers, kerken met hun diaconaal platform. En in welke rol dan ook, wethouder, burgemeester, raadslid, laat merken dat je dit ziet en waardeert. Wij kunnen allemaal klein doen. Het ontdekken van stille veranderaars geeft energie en hoop in een tijd met zoveel negativiteit. En door steeds de samenleving in te gaan en tussen deze veranderaars te gaan zitten, wist ik wat mij te doen stond op het gemeentehuis, binnen het college en in de raadzaal. Tegelijk heb ik me als bestuurder ook ingezet voor het groter denken. Door lange lijnen uit te zetten in de Samenlevings- en Omgevingsvisie, het Masterplan voor Lansingerland, en deze gedachte ook actief buiten Lansingerland uit te dragen. Het voorzitterschap van de GGD Rotterdam-Rijnmond hielp om op regionaal en landelijk niveau met groter denken bezig te zijn. Zo is de beweging van zorg naar gezondheid ingezet. Lokaal, regionaal en in samenwerking, even weer een afkorting, met het Regionaal Integraal Gezondheidsakkoord, het befaamde RIGA. Landelijk hebben we natuurlijk IZA en AZWA. Maar die beweging is niet meer te stoppen. De wereld houdt voor onze inwoners niet op bij onze gemeentegrens. Als je iets voor je inwoners wilt betekenen als bestuurder, moet je je stem ook regionaal, provinciaal en op landelijk niveau laten horen, met je lokale visie op zak en gesteund door een fractie, dank je wel, en de gemeenteraad. Wat mij 26 jaar heeft verbonden aan de lokale overheid, is er zijn voor inwoners die het zelf niet redden. Recht doen aan kwetsbaren die zelf niet voor hun recht op kunnen komen. Iedereen in staat stellen mee te doen in de samenleving en daar een sterke sociale basis voor neer te zetten. Dank, Rik, ook voor jouw woorden over mijn functioneren in het college. Daar hebben jullie ook iets over gehoord. Ook van Leon. En Arjen, ook heel erg bedankt. En ook mijn andere leden van de fractie van de afgelopen vier jaar, die ook aanwezig zijn. Dank u wel.

De voorzitter: Hier is werkelijk niets meer aan toe te voegen. Ik denk dat we terug kunnen kijken op een hele mooie ronde van sprekers, die allemaal iets hebben toegevoegd aan wat we hier altijd al doen, kijken hoe we Lansingerland een mooiere en fijnere plek kunnen maken.

11. Sluiting

De voorzitter: En dat gesprek gaan we voortzetten, maar wel nadat ik de vergadering heb gesloten. En dat ga ik nu doen. Dank u wel.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 24 september 2026.

Griffier,

Voorzitter,

Eveline Hamelink-van Rens

Rik van der Linden